

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:
<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>
Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DE BORNHOLMSKE SLÆGTER
WOLFSEN OG HJORTH

NOGLE OPTEGNELSER SAMLET AF

H. HJORTH

SÆRTRYK AF BORNHOLMSKE SAMLINGER. BIND XXIX

RØNNE 1943

*Bent Thyge Thygesen
Tulipanhaven 58
2765 Smørum
44 97 50 54*

DE BORNHOLMSKE SLÆGTER
WOLFSEN OG HJORTH

H. HJORTH

K AF BORNHOLMSKE SAMLINGER

RØNNE 1943

Den bornholmske Slægt Wolfsen.

Af H. Hjorth.

Slægten Wolfsen skal stamme fra Rom og over Skotland være indvandret til Bornholm. Hvad der ligger til Grund for denne apokryfe Beretning kan ikke oplyses. Selve Navnet, i den Form det er kendt paa Bornholm, giver ikke noget Holdpunkt for Afstamning hverken fra Italien eller Skotland, men Navnet David Wolfsen kunde maaske tyde paa, at Slægten var af jødisk Oprindelse; herimod strider dog den Kendsgerning, at ikke én af de mange Slægtsmedlemmer, hvis Livsførelse og Udseende er klart dokumenteret, bærer allermindste Spor af semitiske Træk hverken i Ansigtform, Statur eller Mentalitet. Det retlinede og dog frodige, letbevægelige og gemytlige Sindelag, der karakteriserer Wolfsen-Slægten, er saa langt fra saavel jødisk, romansk som keltisk-angelsaksisk Væsen som vel muligt.

At der i Religionskrigenes Tid omkring Aar 1600 fra Skotland er indvandret visse Familier til Bornholm er paavist, og der foreligger saaledes Mulighed for, at Stamfaderen til de bornholmske Wolfsen'er har traadt sine Børnesko i det skotske Højland, selv om ikke noget iøvrigt taler derfor.

Naa; lad Slægtens Oprindelse fortone sig i 1500-Tallets Mørke og lad de sidste 3 Aarhundreders bornholmske Borger-slægter træde frem i det Lys, som Historiens Projektør formaar at kaste over dem.

Wolfsen-Slægten, der skal være adelig, og som i sit Vaaben førte »et grene- og bladefuldt Træ, som en Ulv staar under«, var bosiddende i Svaneke i Begyndelsen af det 17. Aarh.; her og paa Christiansø florerede den i ca. 100 Aar, hvorefter den blev omplantet til Rønne; her blomstrede den frodigt de næste 200 Aar. Ligesom Slægtens Medlemmer har været lokaliseret til nogle faa, stærkt afgrænsede Omraader, hvor de har været nær sammensluttede og ofte indgiftet i hinanden, har deres Virke ogsaa været stærkt bundet til visse Erhvervsgræne. De har fremfor alt været Søfolk og Købmænd; der kan ikke paa-peges en eneste Gaardejer eller Jordbruger, ikke en Præst eller Degn, ikke en Jurist eller Vinkelskriver, og af Haandværkere kun 1 Snedker og nogle faa Fajancere, der har baaret Wolfsen-navnet. Nej, Sømænd, Skibsførere, Lodser, Marineofficerer, Skibsbyggere og saa Købmænd og Industridrivende, det var de, Wolfsen'erne.

Navnets Stavemaade har naturligvis ikke været konstant gennem Tiderne; den første kendte Form er Wolsen, senere træffes Wolfsen og senest Wolffsen; Formerne Wulsen, Wulffsen og Woltzen forekommer ogsaa. I det sidste Aarh. har Udtalen været Vulsen, altsaa meget nær den tidligste Staveform. Sandsynligvis har Udtalen altid været saadan, hvilket bestyrker Teorien om Indvandring. (Bornh. Udtale af Ulv er Ølv.)

En stor Del af Slægten, Rønne II, bærer Navnet Olsen; dette er ikke som antaget en Omskrivning af Wolfsen-Navnet, men det er fremkommet i den Tid, da Sønnerne fik Faderens Fornavn som Slægtsnavn. *Mads* Wolfsens Sønner kom saaledes til at hedde David *Madsen* og Ole *Madsen* (mens Døtrene stadig hed Wolfsen); førstnævntes Søn blev derefter en Davidsen, og Ole Madsens Børn blev døbt *Olsen* (*Olsdatter*). Trods Navnet er disse Olsen-er altsaa ægtefødte Wolfsen-er, hvorfor de her som Kendemærke faar vedføjet et W: Olsen (W).

I Modsætning hertil findes der en Familie Wulfsen, som ikke er rodægte, hvilket vil fremgaa af Optegnelserne under Else Margrethe Wolfsen (N 2). Denne Familie burde hedde Mortensen, hvorfor de herhen hørende Slægtsmedlemmer er betegnet Wulfsen (M.)*)

*) Nærmere Oplysninger om denne Gren findes i Anton Kjølby's Stamtavle over Familien Wulffsen. Styrsgaard. Kbh. 1912.

Til Grund for de efterfølgende genealogiske Optegnelser ligger Jul. Bidstrups Stamtavler over Familierne Koefoed A og B, Müller, Madvig og Sode, desuden Meddelelser i Personalhistorisk Tidsskrift og forskellige lokalhistoriske Afhandlin-

Mine.

ger, Avisartikler m. m.; de personlige Oplysninger stammer fra nedskrevne Familieberetninger og mundtlige Overleveringer især fra *Mine Høg*, der hele sit lange Liv var Hushjælp i forskellige Wolffsenske Hjem. Hun havde endnu paa sine gamle Dage en glimrende Hukommelse og et usædvanligt Fortællertalent, og alt, hvad man ad anden Vej har kunnet konstatere, har paa det nøjeste passet med, hvad hun har opgivet. Hendes Meddelelser bør derfor antages at være saa paalidelige, at de kan medtages her.

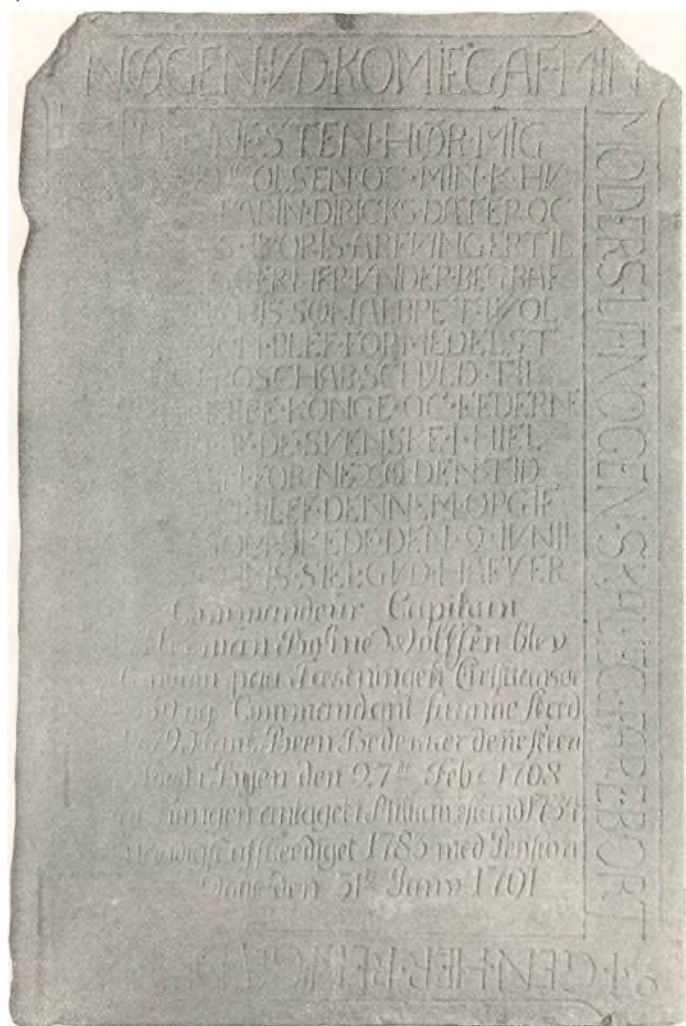
Gennem *Fru Hanne Friis*, Kbhvn, *Inger Varder*, Kbh, Fabrikant *Frederik Hasselriis*, Aarhus, Kasserer *Herman Olsen* og Ingeniør *H. M. Olsen*, Kbh., Seminarielærer *Herman Wolffsen*, Jonstrup, og andre Slægtsmedlemmer er ligeledes indgaaet værdifulde Oplysninger, for hvilke her skal bringes en Tak.

Det første man ved om Slægten er Beretningen om David Wolfsens og hans Søn Albrets Deltagelse i Kampen mod Svenskernes Landgang nord for Nexø d. 9. Juni 1645, hvor de var med til at forsvare Bornholm mod Fjendens Overfald.

Kort fortalt var Episoden følgende:

Under Chr. IVs Krig mod Sverrig 1643—1645 var der i de første Aar kun smaa Sammenstød mellem Bornholmerne og svenske Smaafartøjer; men i de første Junidage i det sidste Aar kom Admiral Wrangel med en Flaade paa 29 Skibe strygende langs Sydkysten og gjorde ved Nexø Forberedelser til Landgang. Den bornholmske Militz blev alarmeret, men dens Førere var forsagte og viste ingen Lyst til at komme i Kamp. Imidlertid var Svanekeboerne ogsaa bleven opmærksomme paa, hvad der foregik, og en Flok paa 79 Mand begav sig til Hest og til Fods sydpaa for at være med i Forsvaret af Øen. Blandt disse var Feltfører David Wolfesen og hans unge Søn Albret, og de naaede ned til det truede Sted og havde besat Malkværnskansen, inden de svenske Landgangsbaade naaede Kysten. De faatallige Bornholmere formaaede dog ikke at afværge det svenske Angreb, og Albret W. (og to af hans tapre Fæller), som ikke vilde vige, maatte »ærligen dø«. Hans Lig blev bragt til Svaneke og begravet i Kirkens søndre Vaabenhus; hans Forældre satte der en Mindesten, som endnu findes, med følgende Indskrift:

DENNE . STEN . HØR . MIG
 DAVID . WOLSEN . OC . MIN . K . HV
 STRV . KARIN . DIRICKS . DATER . OC
 BEIGIS . WORIS . ARFVINGER . TIL
 OC . LIGGER . HERVNDER . BEGRAF
 VEN . HVORIS . SØN . ALBRET . WOL
 SEN . SOM . BLEF . FORMEDELST
 SIN . TROSCHAB . SCHYLD . TIL
 SIN . HERRE . KONGE . OC . FEDERNE
 LANDID . AF . DE . SVENSKE . I . HIEL
 SLAGEN . FOR . NEXØ . DEN . TID
 LANDET . BLEF . DENNEM . OPGIF
 VET . SOM . SKEDE . DEN . 9 . IVNII
 1645 . HVIS . SIEL . GVD . HAFVER

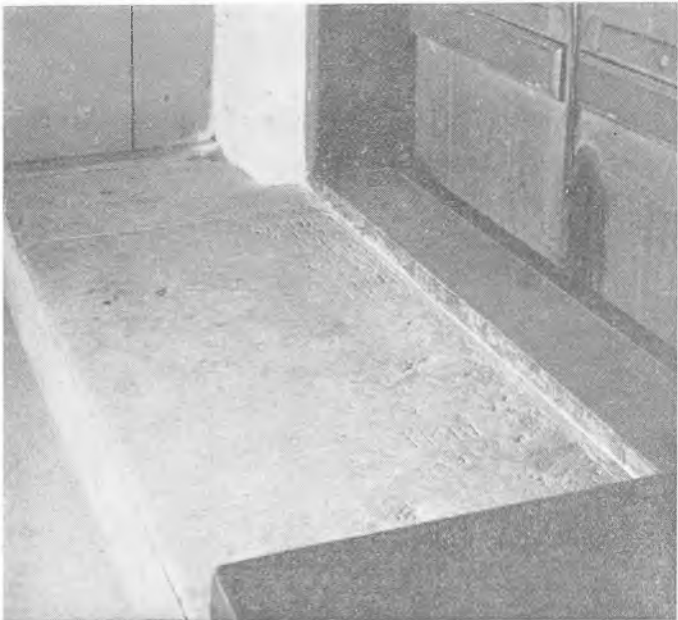

Albret Wolfsens Gravsten i Svaneke Kirke.

Og udenom:

NØGEN . VDKOM . IEG . AF . MIN
 MODERS . LIF . NØGEN . SKAL . IEG . FARE . BORT
 I . GEN . HERREN . GAF . DET . HER
 REN . TOG . . . E LOFVIT

Paa Stenens nederste Del er ca. 150 Aar senere indhugget en anden Gravskrift. (Til Minde om Herman Bohn Wolfsen, se E 2).

David Wolfsens Gravsten

En anden Gravsten samme Sted bærer følgende Indskrift:

DENNE . STEN . OC . STEDE
 TILHØR .MIG . DAVID . WOLSEN
 OC . MIN . HVSTRV . KARINE
 DIRICKSDATTER . OC . DERIS
 ARFVINGER . OC . SO . LIGGER
 HERVNDER . BEGRAFVEN

ELSEBET . DAVIDSDATTER
 HVIS . SIEL . GVD . HAFVER
 MEMENTO . MORI

(Stenen er indmuret som Trappesten og derfor meget slidt; Teksten er tildels rekonstrueret efter Thura's Beskrivelse.)

Disse to Mindesmærker er den første Dokumentation af Slægten Wolffsens Tilstedeværelse paa Bornholm. Indskrifterne staar som Propylæer ved Indgangen til Slægtens bornholmske Historie.

Slægten er her delt i 3 Linjer: Svaneke-slægten og Rønne-slægten I og II; Slægtsnavnet staves her *Wolfsen* i første Linje og *Wolffsen* i de to andre, da denne Stavemaade har været hyppigst benyttet henholdsvis i Svaneke og Rønne.

SVANEKE-SLÆGTEN.

A. *David Wolfsen*,

som ifølge foranstaaende Beretning var Feltfører i 1645, og som i 1648 nævnes som Raadmand i Svaneke, maa have opholdt sig i adskillige Aar paa Stedet, siden han har haft betroede Stillinger og er bleven gift med en Kvinde med et godt dansk Navn, som *Karine Diricksdatter* maa siges at være. Den Omstændighed, at han tillige med sin voksne Søn straks gaar i Ilden mod Svenskerne, tyder paa, at han har haft et godt bornholmsk Sindelag. Man tager næppe fejl ved at antage, at han er opfostret paa Bornholm, sandsynligvis født her, og at Slægtens formentlige Indvandring fra Udlandet i hvert Fald er foregaaet adskillige Aar før 1645. Men derudover vides intet om Slægtens Stamfader.

Der har i Ægteskabet været 3 Børn, Diderich, Albret og Elsebet, alle med gode danske Navne. B 1—B 3.

B 1. *Diderich Wolfsen*. Søn af David W. (A).

Han er sandsynligvis den ældste, da han allerede i 1655 nævnes som Raadmand i Svaneke, en betroet Stilling, som sikkert kun blev givet til ældre, solide Borgere.

Hans Data kendes iøvrigt ikke, kun saa meget ved man, at han havde en Søn, C 1, opkaldt efter Bedstefaderen David.

B 2. *Albret Wolfsen*, Broder til foregaaende, om hvem vi kun ved, hvad foran er berettet; men dette har givet ham et smukt Eftermæle i Bornholmernes Bevidsthed. I sin Omtale af ham skriver M. K. Zahrtmann (Bornh. Samlinger Bd. IV, S. 100):

»Havde Bornholm haft mange Sønner som Albret W., da havde hin 9 Juni 1645 faaet en lysere Aften. Nu straalte hans kække Daad frem som et hastigt Lysglimt paa Forræderiets og Forsagthedens graa Himmel.«

Paa Malkværnskansen nord for Nexø rejstes 1901 tre Boustastene til Minde om de tre tapre unge Svanekebo, som her fandt Døden under Forsvaret af deres Ø.

De stred for Konge og Fædreland
og maatte ærligen dø. —
End stiger for Nexø Strand
Danmarks Sol over Sø.

B 3. *Elsebet Davidsdatter*. Søster til foregaaende.

Den Elsebet Davidsdatter, som ifølge Indskriften paa den før omtalte Sten, ligger begravet under David Wolfsens og Karine Diricksdatters Gravsten, maa utvivlsomt være deres egen Datter, om hvem vi iøvrigt intet ved.

C 1. *David Wolfsen*. Søn af Diderich W. (B 1).

Døde 1686 som Borgerkaptajn og Raadmand i Svaneke, og har saaledes gaaet i Fædrenes Fodspor. Han var gift med *Karina Hermannsdatter Bohn**) f. 1644 † 1702 (Dat. af Skipper

*) Paa Svaneke Kirkes Loft var i sin Tid malet Christi Lidelseshistorie og derhos følgende Indskrift: Dette Herrens Tempel og Guds Huus haver erlige og velforstandige Mænd Poul Kofoed, Borgmester, Peder Kofoed, David Wolfsen, Anders Thiesen, Raadmænd med deris dyderige Hustruer, Magdalena Poul Kofoeds, Elsebe Peder Kofoeds Karina David Wolfs ladet paa deris egen Bekostning staffere og male Gud i Himmelen til Ære og Kirken til Zirat, som skeede Anno 1674 (Thura S. 158).

Poul og Peder Kofoed var Brødre, deres Søster Elsebe Kofoed var gift med Anders Thiessen, men døde 1672, 35 Aar gl., derfor er hendes Navn ikke med. Poul Kofoeds 2den Hustru hed Magdalene Margrethe Heselers(datter).

Sandsynligvis er Loftsmaleriet udført af Borgmester Poul Kofoed og hans Hustru, hans Broder Peder K. og dennes Hustru, hans Svoger og Svigerinde Wolfsen og hans Svoger Thiessen i Anledning af sidstnævntes Hustrus Død.

Harmen Clausen Bohn, som blev frikendt paa Herredagen i 1646 for sit Forhold under Admiral Wrangels Plyndring af Nexø Aaret før. Han blev senere Raadmand i Rønne og var med i Toget mod Hammershus 1658 og en af Underhandlerne ved Slottets Overgivelse til Bornholmerne. Han var gift med Kirstine Madsdatter, der overlevede ham, og som senere giftede sig med den unge Landsdommer Mathias Rasch i Rønne. Hun døde $14/3$ 1715, 91 Aar gl.).

Karen Hermannsdatter Bohn, som efter Mandens Død giftede sig 1694 med Kaptain, Propr. Hans Madsen Koefoed 1634—1704, havde med David Wolfsen 7 Børn. D 1—D 7.

D 1. *Elsebet Wolfsen*. Datter af ovenstaaende (C 1).

Født ca. 1667 † $19/2$ 1727, gift 1687 med Købmand i Svaneke *Mads Poulsen Koefoed*, f. 1663 † $21/10$ 1736 (Søn af Borgmester i Svaneke Poul Koefoed, hvis Vaabenmærke var en Kofod,

Elsebet Wolfsens Bryllupskiste

og hans 1ste Hustru Elsebe Hermannsdatter Bohn, Søster til David Wolfsens Hustru Karina).

Paa Bornholms Museum findes en meget smuk Bryllupskiste af Egetræ paa hvis Forside er malet Bogstaverne M. P. K. og E. D. D. W. og derunder Familierne Koefoeds og Wolfsens Vaabenmærker. Laagets Inderside dækkes helt af et Maleri med bibelsk Motiv; paa Lædikens Laag findes Aarstallet 1687. Kisten har utvivlsomt tilhørt Elsebet Davidsdatter Wolfsen og hendes Mand, og den er sikkert gaaet i Arv direkte gennem 6 Slægtled til Fru Konsul Rübner-Wissing, f. Predbjörn, som skænkede den til Museet.

De havde 4 Børn:

1. *Elsebe Koefoed*, f. 1688 † 1736, gift med Købmand i Rønne Carl Olsen, f. 1675 † 1741 (se D 4).
2. *Poul Ancher K.* 1691—1769, Major i Nexø, g. m. ¹⁾ Cathrine Elisabeth Elster † 1733. ²⁾ Mette Kirstine K., Boudilsker, † 1743. ³⁾ Sophie Marselia Neuspitzer, Christiansø.
3. *Magdalene Margrethe K.*, f. 1697, g. m. ¹⁾ Købmand i Rønne Johan Christian Biergrav.²⁾ Henrik Iversen.
4. *Karen K.* 1703, g. m. Jens Michelsen, Svaneke.

D 2. *Diderich Wolfsen*. Broder til foregaaende.

1669—1740. Købmand og Borgerleutnant i Svaneke, g. m. *Barbra Mortensdatter Bohn*^{*)}, f. 1684, † 1710, (Datter af Kapt. og Borgmester i Hasle Morten Hermansen Bohn og Margrethe Poulsdatter Ancher, hvis Fader var den berømte Præst i Hasle—Rutsker Poul Ancher). De havde 3 Børn: E 1—E 3.

Gift 2. Gang med *Else Carlsdatter* † 1729. Børn E4—E 6.

Gift 3. Gang med *Ellen Tuxværd*; ingen Børn.

I Nationalmuseet findes en blyindfattet Rude ca. 15 × 10 cm med Diderich W.s Vaabenmærke (Se S. 11); den er skænket af Jfr. Kirstine Nielsen, Aakirkeby.

D 3. *Herman Wolfsen*, f. 1671, † 1698. Broder til foregaaende.

*) Søster til den østrigske General og Feltmarskalleutnant, Maria Theresias tro og velmeriterede Tjener Poul Mortensen Bohn, 1697—1759, gift med Maria Rosina v. Grabenfeldt, og begravet i Wiens Metropolitankirke.

Diderich Wolfsens Minderude i Nationalmuseet.

D 4. *Albret Wolfsen*. Broder til foregaaende.

1673—1741. Saavidt vides var han den første af Slægten, der var bosiddende i Rønne; han ejede i hvert Fald et Grundstykke i Nærheden af Carl Olsens Stubmølle syd i Byen (ikke langt fra »Teglpræstegaarden«). Han var gift med *Johanne Hansdatter*.

Nævnte Carl Olsen var gift med Albret W.s Søsterdatter Elsebe Koefoed (se D 1) og Fader til Carl Carlsen, der var gift med Karen W.s Datter Elisabeth Koefoed (se D 6), Kusine til sin Mands Moder.

D 5. *David Wolfsen*, Broder til foregaaende, f. 1676.

D 6. *Karen Wolfsen*. Søster til foregaaende.

Født 1679 † 1751, gift med Købmand i Svaneke *Herman Poulsen Koefoed* 1671—1727, Søn af Borgmester Poul Koefoed i hans (2d.) Ægteskab med Magdalene Margrethe Heseler, altsaa Halvbroder til Søsteren Elsebet Wolfsens Mand (D 1).

De havde 10 Børn:

1. *Magdalene Margrethe K.* 1701—1746, g. m. Købmand i Rønne Rasmus Rasmussen Marcher.
2. *Karen K.* 1703, g. m. By- og Herredsfoged i Svaneke Daniel Steenbech.
3. *Poul Ancher Hermansen K.* 1704—1780, Sognedegn i Ipsker, g. m. Anna Mette Langhorn.
4. *Hedvig (Helvig) Kirstine K.* 1705, g. m. Købmand i Rønne Ole Carlsen.
5. *David Frederik K.* 1707—1767, ugift.
6. *Anna Cathrine K.* 1710, g. m. ¹⁾ Zander Hansen Lesler. ²⁾ Maler Hans Povlsen Kofoed. 1710—1763.
7. *Elsebeth Agnethe K.* 1711, g. m. Jens Jacobsen Rytter, Ryttergaard, Ipsker.
8. *Elisabeth Augusta K.* 1715, g. m. sin Kusines Søn, Skipper i Rønne Carl Carlsen † 1763, Søn af Carl Olsen (D 1).
9. *Ancher Müller K.*, død som lille.
10. *Alexander Jagenreuter K.* 1720—1791, Borgerkaptajn i Svaneke, g. m. ¹⁾ Agnethe Elisabeth Müller. ²⁾ Ane Dorthea Paus.

D 7. *Mads Wolfsen*, Broder til foregaaende.

Født 1680 † 1754. Købmand i Rønne, gift med *Ingeborg Olsdatter*. Der var 5 Børn: N 1—N 5.

Mads Wolfsen er Stamfader til den 3die store Gren af Slægten, som her betegnes: Rønneslægten II.

E 1. *David Wolfsen*. Søn af Diderich W. (D 2).

Født 1703. Rektor (Skolemester) i Nexø. Fra ham stammer den »Klevenfeldt'ske Relation«, hvoraf nogle Brudstykker skal anføres:

En Rector her paa Stæden naunlig David Wulsen, hvis Nafn skrives med W og icke med V for ikke at læses forkiert af Tydske eller andre, beviser, at Calepinus udi hans Lexico veed om denne Familie at sige, at den er adelig og først fra Rom i Italien for mange Aar siden har sin Begyndelse; siden er denne Familie bortflyttet til Schotland, hvorfra den Første af denne Stamme er kommen til Bornholm og boede udi Byen Svaniche, som meenes at være kommen derfra udi en Religions Krig

Wulsen fører udi Vaabenet et grenefuldt og bladfuldt Træ, som en Ulf staar under

Dette, som er mig foresagt og ieg self veed saaledes at være Såndhed, testerer

Nexøe d. 6 Juny 1748.

Johan Kofod.

E 2. *Herman Bohn Wolfsen*. Broder til foregaaende.

Født ^{27/2} 1708, † i Svaneke 1791. Gik i russisk Krigstjeneste 1730—34 under General Herman Jensen Bohn*). Han fik ved Hjemkomsten Ansættelse som »Værk-Base« paa Christiansø, hvis Fæstning skulde udvides og styrkes, tjente sig op til Kommandørkaptain og Kommandant paa Øen, hvor han virkede sin meste Tid; de sidste Aar henlevede han i Svaneke.

Den føromtalte Gravsten i Svaneke Kirke over Albret W. bærer paa den nederste Halvdel følgende senere indhuggede Indskrift:

*) Søn af Købmand i Rønne Jens Hansen og Barbra Bohn; russisk General i Peter d. Stores Tjeneste i 30 Aar, Fætter til General i den østrigske Hær Poul Mortensen Bohn (se D 2).

Se Zahrtmann: De to Generaler Bohn (Museum 1891 II).

Commandeur Capitain
 Herman Bohne Wolfsen blev
 Capitain paa Fæstningen Christiansø
 1730 og Commandant samme Stæd
 1779. Hans Been Bedækker dene Steen
 føed i Byen den 27de Febr. 1708
 af Kongen antaget i Militaire stand 1734
 naadigst afskeediget 1783 med Pension
 Døde den 31te Janv. 1791

I Murværket paa Forvalterboligen paa Christiansø findes endnu en indmuret Sten med følgende Indskrift:

WÆRCK PACE
 HERMAN BOHN
 A 17 WOLFSEN 35

Betegnelsen »Værk-Base« dækker vistnok Titlen »Ober Conducteur«, der andetsteds findes vedføjet hans Navn.

Herman Bohn W. giftede sig 1745 med *Cathrine Leegaard* 1725—1746 (Datter af Købmand, Stempelpapirforvalter i Rønne Christian Leegaard, efter hvem Leegaards Plads (Store Torv) var opkaldt, og Hustru Magdalene Margrethe Tønder*). Hun døde efter kun 1 Aars Ægteskab kort efter Fødslen af en Søn (F 1). Derefter giftede han sig med *Charlotte Hedevig Stibolt*, 1733—1805 (Datter af Kommandørkaptain paa Christiansø *Caspar Henrik Stibolt*, hvis Mindesten endnu staar paa Øen, og Hustru Catharina Harasoffsky von Harras). I dette Ægteskab var der 2 Børn F 2—F 3.

E 3. *Karen Wolfsen*. Søster til foregaaende.

Gift med Landsdommer paa Bornholm, Kancelliraad *Michel*

*) Datter af Hans Henrik Tønder, hvis Gravsten endnu findes paa Kirkegaarden paa Christiansø med følgende Indskrift:

Herunder hviler den ædle, højachtbare og velfornehme Mand etc. velbetroede Proviants-, Ammunitions- & Materialforvalter her paa Fæstningen Christiansø, er født i Sjælland den 11te Maj 1661, blev efter kgl. allernaadigst Befalingsbref Forvalter Juny 1702, hensof i Herren den 17de Apr. 1706 æt. 45—28 D. De døde skulle opstaae. — (Efter Thura).

Hans Efterfølger i Embedet, Alexander Jagenreuter, 1674—1742, giftede sig med Enken, født Hedevig Koefoed, Datter af Borgmester Poul Koefoed (se D 1) og Magdalene M. Heseler.

Nansen 1685—1747, (Søn af den berømte Borgmester i Kbh. Hans Nansen d. yngre og Elisabeth Borgmester P. Pedersøns Datter). De havde 4 Børn:

1. *Morten Bohn Nansen*, »Werk-Basse« paa Christiansø.
2. *Ancher Antonii N.*, Sorenskriver i Ytre Sogn, Norge, gift med Petrikke Leierdahl. Deres Søn, Sorenskriver, Stortingsmand Hans Leierdahl N. havde i sit Ægteskab med Albertine Christine Hassler en Søn Baldur Fridtjof N., Overretssagfører i Norge. Denne havde i sit Ægteskab med Frk. Wedel Jarlsberg en Søn *Fridtjof Nansen*, den berømte Forsker.
3. *Agnethe Elisabeth N.* Rønne 1732—1766.
4. *Peder Muhle N.*, født 1734.

Michel Nansen havde først været gift med Agneth Elisabeth Müller † 1723, Datter af Ancher Antonii M. til Vallensgaard. I dette Ægteskab var en Søn, Oberst, Kommandant Hans Nansen 1723—1787, hvis Datter Christiane Antoinette N. blev gift med Landsdommer *Diilev Ludvig Rogert*, Komponisten til »Kong Kristian«.

E 4. *Barbra Wolfsen*. Halvsøster til foreg.

1717—1776. Gift med *Ole Madsen* (W), N 5, Søn af Købmand i Rønne Mads Wolfsen D 7 og Ingeborg Olsdatter.

De havde 5 Børn Q 1—Q 5.

E 5 *Elsebet Wolfsen*, Søster til foregaaende.

F. 1719. Gift med *Jørgen Birch*, Svaneke.

E 6. *Carl Martin Wolfsen*, Broder til foregaaende.

F. 1727, † 1777, gift med 1) Margrethe Michelsdatter, † 1763, 2) *Kirsten Larsdatter*, † 1786. En Søn Diderich døde 1765 som Barn.

F 1. *Christian Leegaard Wolfsen*, Søn af Herman Bohn W. (E 2), rimeligvis født paa Christiansø, døbt $2\frac{1}{8}$ 1746, † $15\frac{3}{4}$ 1809. Kom til Søs, blev Søkadet, Skibsfører, Borgerfændrik, Købmand i Rønne, Overformynder, Forligskommissær og Lærer i Navigation ved Latinskolen.*) Gift 1770 med *Else Ca-*

*) I den Pengeknaphedens Tid, der indtraadte i 1808 paa Grund af Krigen, og som bevirkede at der paa Bornholm blev udstedt Nødpenge, var C. W. den ene af de 2 Rønneborgere, der underskrev disse Pengesedler, Assignationsbeviserne, sammen med Byskriveren Barclay.

thrine Boss, f. $^{13}/_{11}$ 1750, † $^{12}/_{2}$ 1822 (ikke som paa Familiegravstenen anført $^{13}/_{1}$ 1823), Datter af Karsten Boss. De boede i Wolffsens Gaard, Hjørnet af Grønnegade og Silkegade og havde 8 Børn, G 1—G 8, deraf 5 Sønner, som alle kom til Søs.

Han blev Stamfader til den Gren af Slægten, som her betegnes Rønne-Slægten I.

F 2. *Caspar Henrik Wolffsen*, Halvbroder til foreg., f. 1750.

F 3. *Herman Johan Poul Bohn Wolffsen*, Broder til foreg.

F. 1752, † 1779, omkom som Premierleutnant i Flaaden ombord i Orlogsskibet »Holstein«.

II. RØNNE SLÆGTEN I.

Efterkommere af Christian Leegaard Wolffsen (F 1)
og Else Cathrine Boss.

G 1. *Cathrine Charlotte Wolffsen*, Datter af Chr. Leegaard W. (F 1). F. $^{18}/_{11}$ 1771, † $^{4}/_{0}$ 1821. Gift 1790 med *Hans Ancher Koefoed*, døbt $^{18}/_{4}$ 1758, † $^{10}/_{2}$ 1824. (Søn af Købmand Mads Andreasen Koefoed og Karen Hermansdatter Bohn, ikke at forveksle med sin Navnesøster, der var gift med David Wolffsen C 1.)

De havde 1 Datter Karen Elisabeth Koefoed, f. 1792, † 1818, gift med Købmand i Rønne Peder Christian Dam.

G. 2. *Herman Bohn Wolffsen*, Broder til foregaaende.

F. $^{7}/_{2}$ 1774, † $^{1}/_{10}$ 1821. Skibskaptajn, senere Brygger og Grosserer i Kbhvn, gift $^{10}/_{10}$ 1800 med *Kirstine Møller*, f. $^{4}/_{12}$ 1775, † $^{7}/_{3}$ 1848. Hans økonomiske Forhold var efterhaanden saa slette, at han gik fallit og paaførte derved Broderen Caspar betydeligt Tab.

Datteren *Else Cathrine Wolffsen*, f. $^{21}/_{6}$ 1801, gift med Kaptajn *Lorentz Rodtwitt*, havde ingen Børn.

Sønnen *Christian Leegaard Wolffsen*, f. $^{26}/_{8}$ 1810, † $^{27}/_{1}$ 1889. Institutbestyrer i København, gift med *Christiane Marie Dahl*, f. 1808, † 1880, havde heller ingen Børn.

G 3. *Andreas Boss Wolffsen*, Broder til foregaaende.

F. ²²/₆ 1776, var Styrmand; han faldt i Krigen mod Englænderne 1807—14; i Faderens Familiebibel er indført, at han døde ugift i Stockholm. (Disse to Opgivelser kan begge være rigtige.)

G 4. *Karen Wolffsen*, f. ⁷/₁₂ 1778, † 6 Mdr. gl. Søster t. foreg.

G 5. *Caspar Henrik Wolffsen*, Broder til foregaaende.

F. ¹⁶/₁₂ 1781, † ²⁰/₁₁ 1836. I sit 10de Aar blev han sendt til

Ridder Wolffsen og Maria, f. Undall

Søs; efter at være examineret i Navigation af sin Fader blev han kun 21 Aar gl. Fører af en Vestindienfarer og gjorde inden sit 23 Aar fire Rejser til Vestindien. Han fortsatte i denne Fart, indtil Krigen i 1807 standsede Danmarks Skibsfart.

I 1803 havde han en Dag pyntet sig for at gaa til Skipperbal, og Moderen spurgte, om »Celia« skulde være hans Baldame. Han svarede: Naj Celies Hals e for longer! og dermed skraaede han over Gaden og gik til Moderens Bestyrtelse op ad den brede Trappe til Kommandant Andr. Undalls*) Enkes

*) Oberst Andreas Undall var Bornholms Kommandant 1787—91 og døde i Christianssand 1795. Han var gift med Charlotte Dorothea von Roeder, som efter Mandens Død vendte tilbage til Bornholm og boede i sit gamle Hjem i Grønnegade. Deres Søn den unge Præmester Frederik U. omkom ved en Explosion ombord i Kaperjagten »Die Hoffnung« udfor Hasle 1808, samme Aar som Søsteren Marie U. døde.

Bolig (nu Missionshotellet), hvorfra han til Ballet medbragte Kommandantens unge, smukke Datter *Maria Elisabeth Undall*, hvem han ægtede ^{21/8} 1804. Hun var født i Helsingør ^{4/7} 1786 og døde ^{22/12} 1808 efter at have født ham 2 Børn, *Else Cathrine W.* og *Andreas Frederik W.* Fødslen af den sidste kostede hende Livet, og Drengen døde samme Dag. Hun blev begravet paa Assistens Kirkegaard, Kbh. Om Else Cathrines tragiske Skæbne henvises til Omtalen under H 1.

I sin Mands Stambog skrev hun kort før sin Død:

Iil Ven, hvor Pligtens Stemme kalder dig,
For dig skal Glæder blomstre allevegne,
Og naar du vanker hist i fjerne Egne,
Du mindes fælles Fryd og mindes mig.

Evig din Maria Wolffsen.

Kiøbenhavn Den 29. Aug. 1808.

Kort efter hendes Død skrev han nedenunder paa samme Side:

Du Elskte! er i fjerne Egne,
Hvor Dyd og Uskyld kroner Dig,
Din Aand, o Elskte, mig betegne;
Hvor Du er! O, velsign du mig.

Kiøbh. 29. Decbr. 1808

Caspar.

Efter Hustruens Død havde han en Husholderske fra Allinge Jfr. Kjæmpe, med hvem han fik en Datter; denne blev Jordemoder i Allinge og giftede sig med en Schou. En Datter af dette Ægteskab, Fru Hansen, druknede paa en Rejse til Amerika ved Skibets Forlis (Thingvalla?).

Da Krigen med Englænderne brød ud, var han en af de første, der tog Chancen som lokkede i Kaperiet. Han fik en norsk Galiot ombygget, bestykket med 8 Kanoner og bemanded med 60 Kapergaster og lagde ud paa de Togter, der skaffede ham Tilnavnet »Bornholms Tordenskjold« og indbragte ham Ridderkorset d. ^{28/6} 1809, 27 Aar gammel. Alle hans dristige Dravater og drastiske Meriter skal ikke opregnes her; det er nok at henvise til Constantin Flood's: Under Krigen, Krania 1892, og til at Ridderregistrene indeholder følgende Oplysninger: »Har med »Danneschiold« d. 17. Maj 1809 under den jydsk Kyst haft Fægtning med 2 engelske Kanonbaade, 6 Barkasser og 2 Chalupper, hvori var 600 Mand. Her foruden har han d. 7.

Juni næsteften mellem Anholt og Læssøe erobret en engelsk Kanonbaad paa 2 Stk. 18 Punds Kanoner.« Hans egen Levnedbeskrivelse gik tabt ved Christiansborg Slots Brand 1884.

Hans Ridder-Ed følger her i Facsimile:

Bemærkt med Høi Mogens Leij, Frederics
den 6ette, med Danneberg. Ordenen; Lønne og Jæger
iis til Quid almaglyfke, at naar Jægerstales minie
Aron Konge og Jægerstales, Lønne og Lijelig, endte
med Lønne guld, at han fandt og Jægerstales efter
guldke Lønne og Lijelig, at og Jægerstales alle Andeglyfke,
og Jægerstales at naar Danneberg. Ordenens Maden
den Jægerstales Lønne og Jægerstales Jægerstales
Lønne, Guldke Jægerstales Lønne
"Naar Danneberg følger mig Jægerstales"

Aalborg d. 14 July 1809.

Kaperiet gjorde ham til en meget rig Mand, da han havde Held til at kapre ialt 30, deraf nogle meget værdifulde Skibe og Ladninger. Han boede en Tid i København i meget herskabelige Omgivelser og førte stort Hus. Men Pengene gik lige saa hurtigt som de var kommet, og da Kaper tiden var forbi, var han en fattig Mand.

Han var imidlertid i 1811 blevet gift med en Datter af Klejnsmedemester Behrens i København Johanne (Hanne) Sabine Behrens, f. 16/12 1785, død 1/7 1845 med hvem han havde 2 Børn, H 2—H 3. Disse fik de samme Navne som hans to første Børn.

Da Kaperiet hørte op, trak han igen sine Køl vandslinjer ude paa de store Have, men han havde ikke Heldet rigtig med sig. »Ridder Wolffsen«, som stadig var hans nom de guerre, flyttede til Rønne og boede derefter til Leje i Johnsons Gaard ved

Havnen og ernærede sig ved Fiskeri, men stadig var han en haard Hals og en gemytlig Sømand, som ikke lod sig kue. I 1814 gik han sammen med en anden Rønnebo Jørgen Bidstrup over Isen til Simrishamn for at hente Post, da Bornholm i lange Tider havde været afskaaret fra Omverdenen i den strenge Vinter.

Han kom imidlertid ind i Toldetaten og avancerede til Toldinspektør for Bornholm. I 1822 købte han Moderens Gaard i Grønnegade og betalte den kontant med 1100 Daler Sølv. Her i hans Barndomshjem, hvor der jævnlig blev spillet Dilettantkomedie i »Madam Wolffsens Sal,« vakte hans Interesse for Skuespilkunsten, og paa Rønne Theater, der indrettedes 1823, kreerede han mange Roller og var en Tid Theatrets Direktør. (Se Bornholmske Samlinger Bd. 1.) Han var ogsaa med til at arrangere Hestevæddeløb og havde selv Heste, der bl. a. vandt Præmier ved Væddeløb i Aakirkeby 1831.

Efter nogen Tids Svaghed døde han i Rønne d. 29/11 1836 og blev begravet paa Rønne Kirkegaard, hvor hans Mindesten endnu er bevaret. Indskriften lyder saadan:

Herunder hviler
Toldinspecteur og Ridder
Caspar Wolffsen
død 1836, 55 Aar gammel
med Moder
Else Catrine, født Boss
død 1822, 60 Aar
og Børn
Marie Wolffsen, død 1824
18 Aar og Fritz Wolffsen
død 1827, 16 Aar.

G 6. *Christian Leegaard Wolffsen*, Broder til foregaaende.

F. 14/2 1785, † 0/0 1836. Skibsfører i Rønne. Han gik paa Kapertogter sammen med sin Broder »Ridder Wolffsen« ombord i »Willemoes«. Begge blev under et Togt fanget af Englænderne og bragt til engelsk Havn, men en Lørdag Aften, da Vagtmandskabet var beruset, undslap de heldigt af deres Fangenskab. Senere gik han paa Kaperi alene med Kaperskonerten »Frederiksværn«, der havde 10 Kanoner og 70 Mands Besætning; med denne kaprede han det svenske Skib »De 3

Brödrar« og den hollandske Smakke »De Vrau Martha«. I 1810 førte han Kaperbaaden »Carolines Tender«.

Da Kaperiet ophørte, udførte han forskellige Smuglertogter til Sverrig. I 1830-erne blev han paa et af disse Togter fanget og sammen med sin Søn Anthon og Bedstemanden hensat i svensk Fængsel. Her sad de i lange Tider og blev tilsidst saa syge, at han selv og Bedstemanden døde. Anthon overlevede Sygdommen, blev løsladt i meget forkommen Tilstand og kom hjem. Han fortalte, at Skibet var bleven taget *udenfor* svensk Søterritorium, og Svenskerne derfor ikke turde løslade dem, da de kunde risikere Sagsanlæg og Erstatningskrav. De havde derfor kommet Gift i deres Mad for at faa dem ryddet af Vejen. Anthon turde de løslade, da han var saa forkommen og saa ung, endnu ikke 18 Aar, at hans Vidnesbyrd ikke vilde blive taget for gode Varer.

»Forgiftningen« gav sig Udslag i voldsomme Mavetilfælde og i at Haar og Negle faldt af; dette kunde tyde paa, at Sygdomssymptomerne ikke skyldtes Forgiftning men Skørbug.

Chr. Leegaard W. giftede sig 1807 med *Agnethe Marie Sonne*, † 1825, (Datter af Købmand og Havnefoged i Nexø Herman Magnus Sonne og (2d.) Hustru Bertha Cathrine Dam.) Hun bragte Velstand og et stort Udstyr med sig, da Forældrene var meget rige; men hun døde ung og ved Mandens Død og Beslaglæggelsen af hans Skib var der intet tilbage af Herligheden. Deres Ejendom blev solgt ved Tvangsauktion, ved hvilken Sønnen Herman Sonne Wolffsen (I 2) erhvervede Ejendommen i Grønnegade, hvor han anlagde sin Fajancefabrik »Søholm«.

Der var i Ægteskabet 8 Børn: I 1— I 8.

G 7. *Karen Wolffsen*, Søster til foregaaende.

F. 18/8 1788, † 22/12 1838. Gift med Borger-Kaptain i Rønne *Søren Mathisen Bohn* (Bohne), f. 1787, † 1/8 1855 (Søn af Købmand i Hasle Morten Bohn og Martha Marie Stender). I 1825, da hendes Broderkone Agneth Marie f. Sonne (G 6) var død efter Fødslen af Margrethe Wolffsen (I 8), tog de denne nyfødte Pige til sig, og her i »Kaftain Bohnes« Hjem blev hun opfostret. I 1839 blev hun adopteret af Plejeforældrene, i 1847 gift med Martin Marius Olsen (W.) T 3.

Kapt. Bohn, der var Lavværge for sin Svigermoder efter Mandens Død, boede i »Krabbes Gaard«, det sydvestre Hjørne af Grønnegade og Vestergade. Ægteskabet var barnløst.

G 8. *Hans Ancher Wolffsen*. Broder til foregaaende.

F. $^{23}/_{11}$ 1791, † 1815, kom til Søs og blev Skibsfører; han døde ugift.

H 1. *Else Cathrine (Marie) Wolffsen*, Dat. af Ridder W. (G5) i hans første Ægteskab. F. $^{20}/_0$ 1806, † 1824. Hun var forlovet med *Boe Bojesen*, der var ansat paa Rønne Byfogedkontor og samtidig læste til Examen. Han rejste en Tur til England og ventedes hjem om Efteraaret med et Kulskib. I en forrygende Storm naaede Skibet ud for Havnen, og Else Cathrine var sammen med nogle andre henne i Johnsons Gaard for at se paa Indsejlingen. Imidlertid strandede Skibe paa nordre Rev; der kunde ikke bringes Hjælp, og alle ombordværende druknede. Hun faldt straks i Afmagt og døde kort efter. Hendes Kæreste var dog ikke mellem de omkomne; han havde ikke kunnet naa at komme med det Skib, han først havde besluttet at rejse med. Han kom velbeholden til Rønne ved næste Lejlighed, men da var Else Cathrine begravet.

Boe Bojesen, f. 1804 i Sunds Præstegaard, † i Kbh. $^{12}/_2$ 1885, (Søn af Magnus Ernst Bojesen og Benthe Sophie Becher), Kompagnikirurg i Oldesloe, Bataillonskirurg i Aalborg, Distriktslæge i Holbæk, Kancelliraad, Justitsraad; gift $^{20}/_2$ 1841 med Jensine Martine Wright, f. Optius, 1810—1879. De havde 7 Børn, hvoraf den yngste Lydia Vilhelmine Bojesen blev gift med Toldkasserer Johannes A. K. Scheel Whitte, Søn af Rektor i Rønne Hans Koefoed Whitte og Komtesse Eleonora Scheel.

En Sommermorgen i 1884 gik en gammel, hvidhaaret Herre paa Rønne Kirkegaard og spurgte efter Ridder Wolffsens Gravsted, som blev vist ham af en anden Morgenvandrер.*) Han gav sig til Kende som Boe Bojesen og sagde, at han blot endnu engang vilde se Else Cathrines Gravsted. Han rejste igen samme Aften og døde kort efter.

Boe Bojesen stod Fadder til Laura Pauline Jespersen, den senere Etatsraadinde Zahrtmann.

H 2. *Andreas Frederik Wolffsen*, Helbroder til foregaaende.

F. $^{1}/_8$ 1808, død $^{22}/_{12}$ samme Aar.

*) Fabrikant L. Hjorth.

H 3. *Andreas Frederik Wolffsen*, Halvbroder til foregaaende, ogsaa kaldet *Fritz Wolffsen*.

F. $20/7$ 1811, en Maaned efter Ridder Wolffsens Ægteskab med sin 2den Hustru (Rønne Kirkebog), ikke som i Jul. Bidstrups Stamtavle Koefoed B anført d. $10/7$ 1816. Han druknede d. $12/8$ 1827 udenfor Rønne, idet hans Jolle kæntrade; han var roet ud til Galløkken for at plukke Evighedsblomster.

H 4. *Else Cathrine Wolffsen*, Søster til foregaaende, kaldet *Trine*, opkaldt efter sin Halvsøster H 1.

F. $7/3$ 1814, † $6/5$ 1891, gift $17/3$ 1839 med Adjunkt ved Rønne Latinskole *Lauritz Georg William Hasselriis*, f. $10/6$ 1808, † $14/10$ 1869. (Søn af Byskriver Christian Larsen Hasselriis og Hustru Kathrine Richter). Medstifter sammen med Svogeren Toldkasserer H. F. J. Heggelund af Bornholms Spare- og Laanekasse

Trine Hasselriis, f. Wolffsen

1844, Formand for Borgerrepræsentationen i 1851, da Frederik VII og Grevinde Danner besøgte Rønne, i hvilken Egenskab han holdt Velkomsttalen for Kongen ved Taflet i Rønne Theater den 5. August, mens 4 Kogekoner tillavede Maden under

Fruerne Hasselriis og Heggelunds Overledelse. Dagen efter talte han for Grevinden ved Kongens Dejeuner paa Raadhuset. I 1853 fik han Udnævnelse til Postmester i Aabenraa, hvilken Stilling han beklædte indtil 1864, da han blev fordreven.

I Rønne boede de i Krystalgade i den Ejendom, L. Hjorth i 1861 købte, og hvor han indrettede sin Terracottafabrik. I denne Ejendom boede efter Ridder Wolffsens Død dennes Enke, Trine Wolffsens Moder, til hvem Svigersønnen Hasselriis tilbyggede 2 Fag i Ejendommens østlige Ende. Her døde hun $1\frac{1}{2}$ 1845.

Ægteparret Hasselriis var milde og elskelige Mennesker. Han havde en Benskade, som gjorde at han haltede; han kunde ogsaa blive hidsig. I en Skoletime sprang en Dreng ud ad Vinduet. H. vilde sætte efter ham samme Vej, men blev hængende paa skrævs i Vindueskarmen til stor Moro for Klassen.

I en Vinduesrude i Ridder Wolffsens Ejendom, nu tilhørende Frkn. Thomsen, Grønnegade, har Else Cathrine indridset sit Navnetræk saaledes:

Der var i Ægteskabet 7 Børn:

1. *Caspar Henrik Wolffsen H.*, f. 1839, Skolebestyrer i Skive, gift med Anna Marie Vilhelmine Meulengracht.
2. *Hanne Bolly Cathrine H.*, f. 1841, † 1913, gift med Grosserer Knud Arild Friis, København.
3. *Christian H.* 1844—1859. Sømand.
4. *Jutta Marie Sophie Frederikke H.*, f. 1846, gift med Sognepræst Tellef Gotfred Petersen. (Børnene tog Navneforandring til Varder).

5. *Laura Thorgunna H.*, f. 1848, gift med Proprietær, Grosserer Jens Christian Møller, København.
6. *Marie Vilhelmine H.*, f. 1852, gift med Johan Martin Kjersgaard, Leutnant, Digeinspektør, Nakskov.
7. *Frederik H.*, f. 1854, Maskinfabrikant, Konsul, Aarhus.

I 1. *Christian Leegaard Wolffsen*. Søn af Christian Leegaard W. (G 6). F. $7/2$ 1810, † $27/7$ 1830 i Flensborg, hvor han var Bogholder.

I 2. *Herman Sonne Wolffsen*. Broder til foregaaende.

F. $14/7$ 1811, † $18/3$ 1887; gik til Søes sammen med Faderen og Onklen Ridder W., kom derefter i Lære hos »Fabrikanter« N.

Herman Sonne Wolffsen

P. Gandrup paa Fabrikken »Søeholm« ved Kbhvn. og fik udlært som Fajancer 1834. Han begyndte sin Virksomhed som selvstændig Mand 1835 i en Længe i Faderens Købmandsgaard i Grønnegade. Fra »Søeholm« havde han medbragt nogle Stykker gul Fajance, som han efterlignede, og sin Virksomhed kaldte han senere »Søholm«, hvilket Navn Fabrikken endnu bærer.

Da Faderen i 1836 døde, og Ejendommen skulde sælges ved Tvangsauktion, vilde han gjerne købe den, men han ejede intet. Kommandant Povl Magnus v. Hoffmann, der havde Penge i Ejendommen, tilbød at lade disse Penge staa, hvis en af Wolffsens Slægt vilde købe den, men han vilde have dem udbetalt, hvis den skulde gaa over paa andre Hænder. Paa Auktionsdagen fik Herman Sonne W. Hammerslag paa Ejendommen som eneste bydende og fik efterhaanden en stor Virksomhed i Gang, i Begyndelsen assisteret af Hans Sonne, der senere anlagde egen Fabrik sammen med sine 2 Brødre Edvard Christian og Evan Sonne.

I 1837 giftede han sig med sin Husholderske *Kirstine Margrethe Rønne*, f. ^{20/7} 1819, † ^{24/10} 1886. (Datter af Havnefoged og Lods Niels Larsen Rønne og Hustru Anna Margrethe Hans Marcusaatter. Lods Rønne druknede sammen med 2 andre Lodsere udenfor Rønne Havn, da de i haardt Vejr skulde lodse en Grønlandsfarer i Havn. Skibets Fører, Kapt. List, kom mange Aar efter til Rønne for at hilse paa Datteren Md. Wolffsen. Foruden denne Datter havde Lods Rønne 3 andre Børn: ¹⁾ Niels R., der var Krøbling, ²⁾ Hans Marcussen R., der var Søkaptain, senere Lods i Antwerpen, hvor han giftede sig og fik 4 Børn: Albert, Marie, Rosalie og Guillaume R.; Rosalie blev gift med Storkøbmanden Pierre Hye; de havde ingen Børn, ³⁾ Margrethe, der døde ugift 1876. Hun hjalp til i Fabrikken Søholm ved Glasering og Ovnarbejde; hun var altid rød over det hele af Mønje undtagen om Munden, som hun altid slikkede ren med Tungen; det var før Blyforgiftningen var opfundet.)

Md. Wolffsen var som ung Pige hos Lintrup, Hotel Rønne, hvor hendes Seng stod paa Loftet lige under Taget; heraf blev hun syg og mistede aldeles Hørelsen. Alle Samtaler med fremmede maatte føres ved Hjælp af Tavle og Griffel; men hun var dog munter og forstod paa sin stiltfærdige Maade at tæmme sin Mands iltre Sind. Engang havde hun syet 6 nye Skjorter til ham og bad ham prøve en. Han kylede den fra sig og erklærede, at den var en hel halv Alen for lang; hun nikkede kun, og da han var gaaet, klippede hun nøjagtig en halv Alen af hver Skjorte, hvorefter hun igen lod ham prøve dem. Nu naaede de ham kun midt paa Maven, og han maatte slukøret bede hende »om Forlængelse«.

Herman W. var ellers en retlinet Mand, streng mod sig selv

og streng mod andre, og han arbejdede sin Virksomhed op til en udmærket Bedrift; han var tillige en religiøs Natur og deltog ivrigt i den kristelige Lægmandsbevægelse, der med Chr. Møller som Leder fik stor Udbredelse paa Bornholm og i hele Landet. (Møllerianerne, Bornholmerne.)

Der var i Ægteskabet 5 Børn, J 1—J 5, hvoraf 3 døde som Børn.

I 3. *Andreas Peter Wolffsen* kaldet *Andrés*. Broder til foreg. F. 15/9 1813, † 1889. Han var en dygtig Møbelsnedker, hvor-

Andreas Wolffsen

om adskillige Møbler, der endnu er i Familiens Eje, bærer Vidne; stod i Lære hos Snedkermester Thrane, Gotersgade, Kbh., gik 1836 »paa Valsen« og arbejdede i de større Byer i Tyskland, kom tilbage 1841 og arbejdede indtil sin Død i København. Da Dronning Alexandras Brudeudstyr skulde laves, forfærdigede han et meget smukt Stykke deraf og fik Løfte om selv at rejse over til England med det; imidlertid blev han forbigaaet af Mesterens unge Søn, der foretog Rejsen, hvorover han, W., følte sig meget krænket. Han var ugift, meget

pertentlig og noget sær; meget begejstret for Socialdemokraten P. Holm, sammen med hvem han i mange Aar spiste i et Pensionat. Han ønskede, at der ved hans Død ikke var noget som helst efter ham, og det var der heller ikke; kort før sin Død arvede han lidt Penge efter Broderen Anthon; for dette Beløb købte han en Livrente og døde snart efter.

I 4. *Hans Ancher Wolffsen*. Broder til foregaaende.

F. $\frac{2}{12}$ 1815, † 1835. Han var Sømand og døde ugift i Amerika.

I 5. *Anthon Marius Wolffsen*. Broder til foregaaende.

F. $\frac{20}{10}$ 1817, † 1888. Sømand, sejlede med Faderen og kom

Anthon Wolffsen

meget forkommen hjem 1836 efter sit Fængselsophold i Sverrig (se Chr. Leegaard W. G 6). Gift med *Ansigne Sophie Hay*, f. $\frac{24}{2}$ 1821, † $\frac{26}{8}$ 1869 (Datter af Købmand Jørgen Hay og Hustru, f. Ellebye). Han var en flink og dygtig Sømand, der fik Skib at føre af Svigerfaderen; men han fik altid at høre, særlig af Svigermoderen, at han var kommet tomhændet ind i

Ægteskabet, og hans Dispositioner blev altid kritiseret. Engang havde han i København købt 2 Td. Rug mere, end Aftalen med Svigerfaderen var, og han blev overfuset derfor selv efter, at han havde afsat den ene Tønde til Broderen Herman og den anden til en anden god Ven. Denne evindelige Kritik gik ham paa Nerverne, og han blev i Perioder sindssyg; 3 Gange var han »borte« (paa Sindssygehospital). Ægteskabet var barnløst,* men de tog til sig en Datter af Barber Møller, hvis Kone var død fra en stor Børneflokk; denne Plejedatter *Anna »Wolffsen«* blev gift med Fisker J. Hansen, Nørrekaas, og døde 1927.

Anthon W. beboede den Gaard, der ligger i en spids Vinkel, hvor Storegade og Lillegade løber sammen; han var i sine sidste Leveaar meget plaget af buldne Fingre, og, lidt forstyrret som han altid var, gik han rundt i sin Stue og slog de betændte Fingre mod Bordkanter, Søm i Væggen for at lindre Smerterne.

I 6. *Bertha Cathrine Wolffsen*. Søster til foregaaende.

F. 1819, død som 15-aarig $\frac{2}{4}$ 1834.

I 7. *Casparine Marie Wolffsen*. Søster til foregaaende.

F. 1823 (ikke 1821 som angivet i Bidstrups Stamtavle: Koefoed B), død som 6-aarig 1829.

I 8. *Margrethe Kirstine Wolffsen*. Søster til foregaaende.

F. $\frac{13}{4}$ 1825, opfødt og adopteret af Kapt. S. M. Bohn og Karen Wolffsen (G 7), blev gift med *Martin Marius Olsen* (W) (T 3) (Søn af Hans Predbjørn Olsen og Abel Sophie Winsløv) Skibsfører, senere Havnefoged i København. Margrethe Olsen var en meget smuk og elskelig Kvinde, der fødte 6 Børn: V 1—V 6. (Hendes Billede findes S. 40).

J 1. *Christian Leegaard Wolffsen*, Søn af Herman S. W. (I 2).

F. $\frac{2}{6}$ 1838, † $\frac{10}{11}$ 1902. Stod i Lære hos Bing & Grøndahl, hvis første Lærling han var, arbejdede sammen med Faderen i den af ham grundlagte Fabrik »Søholm«, som han ved Faderens Død overtog og ved sine 2 Sønners Hjælp udvidede og bragte frem i første Række indenfor Fajancefaget. Han giftede sig 1865 med *Maria Mogensen*, f. $\frac{28}{12}$ 1837, † $\frac{7}{1}$ 1913, Datter af Murer Rasmus Mogensen og Hustru Elisabeth.

*) Købmand J. Hays Søn, Købmand, Konsul Hay (Kulla-Hay) havde i sit Ægteskab heller ingen Børn.

Chr. W. havde Interesser ogsaa udenfor sit Fag. Af Naturen var han en gemytlig Mand, der havde en sjælden Evne til at skrive letflydende Vers og Viser; en af hans lystige Ungdomsviser, skrevet paa bornholmsk, Bonens Greta, som ble Dena-

Christian Wolffsen

konna, er optaget i mange Visesamlinger og synges endnu ved passende Lejligheder. Som moden Mand sluttede han sig ligesom Faderen nær til den Møllerske Menighed og senere til Evangelisk-luthersk Missionsforening, som han paa enhver Maade støttede og indenfor hvilken han havde en førende Stilling. Han deltog ogsaa i Foreningslivet og havde forskellige kommunale Hverv.

Der var 3 Børn: K 1—K 3.

J 2. *Agnethe Marie Wolffsen*. Søster til foregaaende.

F. ¹/₁₁ 1840, † ²⁰/₂ 1908, gift med Terracottafabrikant *Lauritz Adolph Hjorth*, f. ²⁷/₁₂ 1834, † ¹²/₁₂ 1913. (Søn af Smedemester Lars Hansen Hjorth og Hustru Maren Kirstine Knudsen). Hun hjalp sin Mand troligt i hans Virksomhed i de unge trange Aar. Betegnende for hende er en Udtalelse, hun lod

falde den Dag, det yngste af hendes 11 Børn for første Gang skulde i Skole: Dette e dejn sorjelista Dâjn i mit Liv, for nu hâr jâ ijnena smaa Bælla mera! Ligesom Broderen Christian W. havde hun let ved at skrive Vers og Rimbreve.

Agnethe Hjorth, f. Wolffsen

Der var i Ægteskabet 11 Børn, som alle blev voksne (se vedføjede Meddelelser om Slægten Hjorth).

J 3. *Caspar Ancher Wolffsen*. Broder til foregaaende.

F. 24/9 1843, † 15/10 1857 af Gastrisk Feber (Tyfus) omtrent samtidig med den 8-aarige Broder Herman (J 5). Han skulde konfirmeres og havde Konfirmationstøjet parat. Han fik det paa i Kisten og blev begravet som Konfirmand.

J 4. *Bertha Cathrine Wolffsen*. Søster til foregaaende.

F. 10/2 1846, død faa Dage efter.

J 5. *Herman Bohn Wolffsen*. Broder til foregaaende.

F. 18/9 1849, † 19/9 1857 (se ovenfor J 3).

K 1. *Caspar Wolffsen*. Søn af Chr. Leegaard W. (J 1).

F. $9/5$ 1867, † $20/12$ 1942. Fajancefabrikant i Rønne, overtog — sammen med Broderen — Faderens og Bedstefaderens Virksomhed, Fabriken »Søholm«, da Faderen døde i 1902. Forhol-

Caspar Wolffsen

dene var dengang vanskelige, og da Virksomheden gik over paa andre Hænder, blev han Købmand i Rønne og senere en Aarrække Organist i Hasle. Musikken var alle Dage hans Passion, som han først i de senere Aar helt kunde hengive sig til. Han var en hjertensgod, fordringsløs, stilfærdig Mand, i hvem der ikke var Svig.

Han giftede sig 1894 med *Annine Cathrine Mogensen*, f. i Gudhjem $19/5$ 1866, Datter af Skipper og Købmand Peder Mogensen og Hustru Ane Cathrine Jensen.

Der var i Ægteskabet 5 Børn, hvoraf 1 døde spæd 1905.

De øvrige: L 1—L 4.

Med Caspar Wolffsens Død er den sidste Bærer af Wolffsen-navnet paa Bornholm gaaet ud af Sagaen.

K 2. *Hans Ancher Wolffsen*. Broder til foregaaende.

F. $3/6$ 1870, † $5/5$ 1924. Oplært i Fajancefaget paa Faderens Fabrik; kom paa Kunstakademiet og udstillede en Gang paa

Charlottenborg. Han dyrkede Malerkunsten*) og virkede samtidig som Keramikere paa »Søholm«, som han overtog sammen med Broderen. Da denne Virksomhed kom i Vanskeligheder og blev overdraget til andre, søgte han at udnytte sine Evner som Maler og blev senere engageret paa Bing & Grøndahls Porcellænsfabrik, hvor han virkede som Keramikere til sin Død.

I 1900 ægtede han *Jensmine (Minna) Frederikke Møller*, f. $\frac{5}{6}$ 1866, der var Fotograf i København, Datter af Møller Mads Møller, Timring, og Hustru.

Ancher W. var den joviale, sorgløse, optimistiske Kunstner, hvis lyse Livssyn ingen Modgang kunde knække. Engang en af hans Venner anbefalede ham at søge et Legat, svarede han flot: Søge Legat? Man skulde vel snarere oprette et!

Der var 5 Børn, hvoraf 1 døde spædt; de øvrige M 1—M 4.

K 3. *Elisabeth Kirstine Wolffsen*. Søster til foreg.

F. $\frac{5}{4}$ 1873, † $\frac{31}{1}$ 1878.

L 1. *Mary Elisabeth Wolffsen*. Datter af K. 1.

F. $\frac{12}{3}$ 1895, uddannet som Organist, gift $\frac{8}{2}$ 1920 med Malermester i Nexø, *Ringhardt Peter Kofoed*, f. $\frac{15}{2}$ 1892, Søn af Malermester Adolf Mathias K. og Hustru Emma Kirstine Svendsen fra Sundbyvester.

De har 8 Børn:

1. *Holger Wolffsen Kofoed*, f. $\frac{25}{11}$ 1920. Maler.

2. *Lilli Emma K.*, f. $\frac{11}{12}$ 1921.

3. *Bertha Elisabeth K.*, f. $\frac{11}{2}$ 1924.

4. *Kirsten K.*, f. $\frac{12}{3}$ 1925.

5. *Else Marie K.*, f. $\frac{20}{2}$ 1929.

6. *Edith Wolffsen K.*, f. $\frac{4}{10}$ 1931.

7. *Poul Wolffsen K.*, f. $\frac{14}{5}$ 1933.

8. *Inger Lise K.*, f. $\frac{12}{7}$ 1935.

L 2. *Henry Christian Leegaard Wolffsen*. Broder til foreg.

F. $\frac{1}{1}$ 1897, uddannet ved Handel, tog i 1922 til U. S. A., hvor han blev Orgelbygger hos den bekendte M. P. Møller i Hagerstown, gift med *Inger Marie Pedersen*, Datter af Kofoed Pedersen i Allinge og Hustru Thora.

De har 3 Børn:

1. *Lillian Marie W.*, f. $\frac{5}{11}$ 1924.

*) Sammen med Maleren H. Kofoed, hans Ven og Kammerat fra Akademiet, udsmykkede han Korrundingen i Gudhjem nybyggede Kirke med en Frise i Kalkmaleri.

2. *Pearl Dana W.*, f. $1/10$ 1926.
3. *Nancy Ruth W.*, f. $13/9$ 1928.

L 3. *Herman Peder Wolffsen*. Broder til foreg.

F. $20/1$ 1902, Lærer og Inspektør ved Jonstrup Statsseminarium, gift $22/9$ 1934 med *Inger Margrethe Johansen*, f. $10/4$ 1907, Datter af Dampskibsfører i 1866 Andreas Peter Johansen og Hustru Elise Birgithe Schou.

1 Datter: *Bente Bohn W.*, f. $4/5$ 1937.

1 Søn: F. $3/12$ 1943.

L 4. *Emil Bohn Wolffsen*. Broder til foreg.

F. $18/1$ 1907, Guldsmedlærling, † $17/3$ 1934.

M 1. *Vita Marie Kristine Wolffsen*. Datter af K 2.

F. $31/1$ 1901, ansat ved Nationaltidende, Kbh., ugift.

M 2. *Poul Christian Leegaard Wolffsen*. Broder til foreg.

F. $24/2$ 1904, Assistent i Nationalbanken, Kbh., gift med *Mildred Nielsen*, f. i Vestermarie $28/3$ 1907, Datter af Jens Andreas Nielsen og Petra Margrethe Blom. —

Der er 4 Børn:

Hans Ancher Leegaard W., f. $14/11$ 1932.

Jens Christian Leegaard W., f. $20/7$ 1934. 4)

Lillian W., f. $23/2$ 1937.

Steen Leegaard W., f. $10/12$ 1941.

M 3. *Jens Ariel Mølgaard Wolffsen*. Broder til foreg.

F. $24/12$ 1906, Optiker i Kbh., gift med *Petrea Larsen*, f. $23/10$ 1906. De har 1 Datter *Inge Mølgaard W.*, f. $0/10$ 1934.

M 4. *Abel Banch Wolffsen*. Broder til foreg.

F. $3/2$ 1909, Assistent i Københavns Magistrat, ugift.

III. RØNNE SLÆGTEN II.

N 1. *David Madsen (W)*. Søn af Mads Wolfsen (D 7) og Ingeborg Olsdatter.

Død før 1754. En Søn *Jochum Davidsen (W)*, f. ca. 1743, havde ingen Efterkommere.

N 2. *Else Margrethe Wolfsen*. Søster til foreg.

F. $12/9$ 1712, † $0/6$ 1779, gift 1738 med *Ancher Anthoni Koe-*

foed, f. $27/4$ 1708, † 1761 (Søn af Købmand i Nexø Peder Koefoed, † 1717, og Agnethe Marie Elster, † 1720), Sandemand, boede paa Frennegaard i Ipsker. (Ancher Antoni K. havde været gift 2 Gange forud: 1) med Margrethe Elisabeth Koefoed fra Christiansø, † 1730, derefter med Lisabeth Marcher*) fra Rønne, † 1737, med hvem han havde en Datter Else Margrethe Koefoed, 1733—1812, gift med Hans Hansen Piil, 1733—1769, Sandemand, Knarregaard i Ipsker).

Med Else Margrethe Wolfsen havde han 13 Børn, hvoraf 6 døde som smaa. De øvrige Børn: O 1—O 7:

- O 1. Elisabeth K. 1740—1801, ugift.
- O 2. Peder Ancher K. 1745—1798, gift med Magdalene Margrethe Steenbech, † 1800.
- O 3. Ingeborg Marie K. 1748—1805, gift med Morten Pedersen, † 1795, Styrsgaard i Ipsker. De havde 8 Børn, hvoraf de 7 ældste er døbt Mortensen; den yngste Søn kom imidlertid til at hedde *Mads Wulfsen* (M.), 1791—1831, og med ham dannedes en ny Gren af Wolfsenslægten, som dog *ikke er rodægte*. Han arvede Faderens Gaard, Styrsgaard, var Officer og giftede sig med Antonette Marie Hjorth.

Der var 3 Børn: P 1—P 3.

- O 4. Agnethe Marie Koefoed, 1753—1823, gift med: 1) Hans Hansen Sonne, † 1797, Store Engegaard, Bodilsker, 2) Christen Pedersen Blem.
- O 5. Christopher Schrøder K. 1754—1826, til Stamperegaard, Østermarie, senere til Frennegaard, Ipsker, gift med: 1) Signe Jensdatter, Enke efter Koefoed, Stamperegaard, 2) Ane Dorthea Paust, Enke efter Alexander Jagenreuter K.
- O 6. Cathrine K., Tvillingsøster til O 5, 1754—1832, gift med Niels Andersen Windt, † 1812 i Svaneke.
- O 7. Mads Wulfsen K. 1757—1811, Frennegaard, Ipsker, gift med Ane Sørensdatter, † 1822.
 - P 1. Caroline Marie Wulfsen (M.), f. $25/3$ 1820, gift med Snedker Hans Peter Stange, Nexø.
 - P 2. Julie Petrea Wulfsen (M.), f. $1/1$ 1823, gift med Rebslager i Rønne Christian Aagesen.

*) Søster til Elisabeth Wolfsens Mand, Hans Rasmussen Marcher (se N 4).

- P 3. Mads Wulfsen (M.), f. $\frac{4}{8}$ 1831 til Styrsgaard, senere Svaneke, gift med Antonette Johanne Marie Abrahamson. De havde 8 Børn:
- 1 Viggo Mathias Abrahamson Wulfsen (M.), f. 1858.
 - 2 Eva Marie Abrahamson Wulfsen (M.), f. 1860.
 - 3 Christian Emil Wulfsen (M.), f. 1861.
 - 4 Valdemar Ferdinand Wulfsen (M.), f. 1866.
 - 5 Frederik Vilhelm W. (M.), f. 1868.
 - 6 Aage Wulfsen (M.), f. 1873, Lærer i Rønne.
 - 7 Marius Johannes Wulfsen (M.), f. 1877.
 - 8 Antonette Johanne Marie Abrahamson Wulfsen (M.), f. 1881.

N 3. *Karen Wulfsen*. Søster til foreg.

F. ca. 1715, gift med Pottemager i Rønne *Niels Nicolaisen*. De havde 3 Børn, hvoraf 1 døde spæd; de andre 2 havde ingen Efterkommere. Hun giftede sig efter Mandens Død med *Rasmus Jørgensen*.

N 4. *Elsebeth Wulfsen*. Søster til foreg.

F. $\frac{14}{11}$ 1717, † $\frac{9}{1}$ 1800, gift med Skipper *Hans Rasmussen Marcher*, f. 1707, † 1788 (Søn af Købmand i Rønne Rasmus Rasmussen Marcher og Magdalene Margrethe Koefoed, se D 6).

De havde 3 Børn:

- 1 Rasmus Hansen M. 1743—1818, Koffardikaptajn, Lodsoldermand i København.
- 2 Else Marcher, 1744—1814, gift med Strandkontrollør i Rønne Jacob Jacobsen, 1726—1782. I dette Ægteskab var der en Søn *Hans Casper Jacobsen*, f. 1767, † $\frac{4}{10}$ 1849, Etatsraad, Landsover- samt Hof- og Stadsretsassessor, Godsejer til Eriksholm ved Holbæk, gift med *Christine Frederikke Petronelle Hansen*, f. $\frac{18}{12}$ 1771, Datter af Justitsraad David Hansen og Christine Magdalene Lütken. Ægteskabet var barnløst; af den betydelige efterladte Formue stiftedes det store Familielegat: Etatsraad Jacobsens og Frues Fideikommis, hvoraf en Mængde Medlemmer af Wulfsenslægten har nydt godt i Tidernes Løb.
- 3 Herman Hansen Marcher, 1756—1836, Skipper og Købmand i Rønne, gift med Elisabeth Rasch, † 1810.

N 5. *Ole Madsen* (W.). Broder til foreg.

F. ca. 1720, † 1789, Sømand og Skipper i Rønne, ægtede ^{17/12} 1745 *Barbra Wolffsen* (E 4), Datter af Diderich W. (D 2) og Else Carlsdatter.

De havde 5 Børn: Q 1—Q 5:

Q 1. *Didrik Olsen* (W.). Søn af Ole Madsen (N 5) og Barbra Wolffsen (E 4).

F. ^{19/10} 1746, † før 1823, Købmand i Rønne; han ejede den store Købmandsgaard ved Østergade, som i 1823 af Enken udlejedes til »Dramatisk Selskab«, der indrettede det til Theater og som endnu er i Rønne Theaters Besiddelse. Han ægtede 1781 *Anna Predbjørn*, 1747—1831, Datter af Løjtnant og Handelsmand Hans Predbjørn og Martha Cathrine Abroe.

De havde 2 Børn: R 1—R 2.

Q 2. *Mads Olsen* (W.). Broder til foreg.

F. 1748. Købmand i Rønne.

Q 3. *Ingeborg Olsdatter* (W.). Søster til foreg.

Døbt 1753, † 1813, gift med: 1) Skipper *Carl Carlsen*, † 1784, Søn af Carl Carlsen (se D 6), og 2) gift 1785 med Borgerkaptajn *Herman Jessen Bohn Rasch*. De boede i Storegade overfor Kommandantgaarden. De havde 2 Børn:

1 Barbara Elisabeth R. 1788—1822, gift med Konsul, Theaterdirektør Otto Henrik Arboe, 1785—1853, Søn af Urmager, Borgerkaptajn Jørgen Peter Arboe og Marie Sophie From.

2 Ole Peter Rasch, 1790—1875, Købmand i Rønne, gift med Karen Marie Stender. Bedstefader til den senere Købmand Ole Peter Rasch, gift med Astrid Bon, hvis Købmandsgaard nylig er bleven omdannet til Biografteater.

Q 4. *Herman Olsen* (W.). Født 1755, død lille.

Q 5. *Herman Olsen* (W.). Broder til foreg.

F. ^{13/9} 1759, † ^{24/11} 1811, Købmand i Rønne, gift 1787 med *Martha Marie Predbjørn*, f. ^{13/12} 1757, † ^{23/10} 1805, yngre Søster til Didrik Olsens (W.) Hustru Anna (se Q 1).

Der var 4 Børn: S 1—S 4.

R 1. *Barbra Olsen (W.)*. Datter af *Didrik Olsen (W.)* (Q 1).

Døbt $20/2$ 1786, † før 1818, gift med *Peter Harding Sonne*, f. $4/6$ 1784, † $21/11$ 1858, Skibsfører, ejede Theatergaarden, da Theatret blev bygget, var Actionær i Theaterselskabet som han paa forskellig Maade assisterede. Han var Søn af Urmager Edvard Sonne og Karen Nielsdatter Gummeløs. (Efter Barbra Olsens Død giftede han sig $14/12$ 1818 med *Martha Cathrine Olsen (W.)* (S 4), Kusine til hans første Hustru, og efter hendes Død $14/11$ 1825 giftede han sig 3die Gang med *Karen Marie Rosing*, f. $7/11$ 1806, † 1853, Datter af *Høker Rosing* i København og Hustru *Karen*).

Han havde ialt 15 Børn, deraf 4 med sin første Hustru:

1 *Karen Marie Sonne*, 1810—1861, gift med *Tage Bjørn Grønbech*, Rønne, senere *Dammegaard*, *Pedersker*.

De andre 3 Børn døde som smaa.

Med *Martha Cathrine Olsen (W.)* havde han 4 Børn:

1 *Edvard Sonne*, f. $0/1$ 1820, *Snedker* i *Aakirkeby*.

2 *Martha Marie S.*, f. $0/3$ 1821, ugift.

3 *Ane Cathrine S.*, f. $25/8$ 1822, ugift.

4 *Martine Petrea S.*, f. $8/9$ 1825, gift med *Edvard Frørup*.

Baadebygger paa *Holmen*.

R 2. *Martha Catharina Olsen (W.)*. Søster til foreg.

F. $16/0$ 1788, † 1841, gift med *Niels Johannes Siersted* (Søn af *Proviand- og Materialforvalter Hans Nicolai Siersted*, *Christiansø* og *Christine Frederikke Olsen*). Han ejede Theatergaarden efter *Peter Harding Sonne*.

Der var 2 Børn: *Diderikke Christiane Siersted*, f. 1821, som i mange Aar var *Pigeskolelærerinde* i *Rønne* og boede sammen med en Søster. De var begge ugifte; førstnævnte spillede lejlighedsvis *Dilettantkomedie* paa *Rønne Theater*.

S 1. *Barbra Olsen (W.)*. Datter af *Herman Olsen (W.)* (Q 5).

F. $23/0$ 1790, gift med *Hans Henrik Christiansen*, f. 1789 og opdraget i Huset hos *Lars Madsen Schou*, Farfader til *Skomager Hans Christian Schou*, *Silkegade* i *Rønne*. Han kom til *Søs* og blev *Skibsfører*.

S 2. *Hans Predbjørn Olsen (W.)*. Broder til foreg.

F. $12/5$ 1793, † 1829, *Købmand* i *Rønne*, gift med *Abel Sophie Elisabeth Heiberg Winsløv*, f. $30/7$ 1799, † $25/3$ 1876 (*Dat-*

ter af Sognepræst i Povlsker Christian Winsløv og Marie Gad, Søster til Lars W., Medstifter af Rønne Theater, senere Præst bl. a. i Østerlars og i Østermarie, gift med Anna Cathrine Sonne, til Jørgen Gad W., Købmand, Konsul i Rønne, som ejede den nuværende Kommandantgaard, gift med Benedicte Marie Bohn, f. Thiesen, og til Marius Christian W., Skibsfører og Strandingskommisær i Nexø, død ugift).

De havde 7 Børn: T 1—T 7.

S. 3. *Ole Madsen Olsen* (W.). Broder til foreg.

F. $\frac{2}{3}$ 1796, døde som 2-aarig.

S 4. *Martha Cathrine Olsen* (W.). Søster til foreg.

F. $\frac{20}{7}$ 1799, † $\frac{14}{11}$ 1825, gift med *Peter Harding Sonne*, se R 1. De havde 4 Børn, som er opført under R 1.

T 1. *Christian Winsløv Olsen* (W.). Søn af Hans Predbjørn Olsen S 2.

F. $\frac{9}{12}$ 1818.

T 2. *Herman Olsen* (W.). Broder til foreg.

F. $\frac{5}{9}$ 1820, † $\frac{25}{4}$ 1895, Skibsbygmester paa Kollboda i Nærheden af Kalmar i Sverrig, gift med *Louise Magdalene Espersen*, f. $\frac{3}{2}$ 1818, † $\frac{14}{10}$ 1890, Datter af Taffelurmager Niels Espersen, Rønne og Hustru.

De havde 6 Børn: U 1—U 6.

T 3. *Martin Marius Olsen* (W.). Broder til foreg.

F. $\frac{31}{8}$ 1822, † $\frac{3}{5}$ 1897, Skibsfører, senere Havnefoged i København, gift med *Margrethe Kirstine Wolffsen*, I 8., blev opfødt hos Kaptain S. M. Bohn, se G 7.

De havde 6 Børn: V 1—V 6.

T 4. *Marie Christiane Olsen* (W.). Søster til foreg.

F. $\frac{23}{4}$ 1824, † $\frac{12}{4}$ 1883, gift med *Andreas Kofoed*, f. $\frac{8}{12}$ 1824, † $\frac{4}{9}$ 1884, Købmand i Gudhjem, Søn af Fyrværker Morten Andersen og Sidsele Kirstine Kofoed.

De havde 9 Børn, hvoraf 5 døde som smaa; de 4 andre var: 1 Martin Andreas K., f. $\frac{30}{1}$ 1852, † $\frac{3}{11}$ 1925, gift 1908 i Odense med Laura Mathilde Færekjine Frederikke Hansen.

Margrethe Olsen, f. Wolffsen

- 2 Herman Marius K., f. $^{25}/_1$ 1857, Skibstømrer i Kbhvn., gift med
 - 1) Martine Christine Tranberg af Gudhjem.
 - 2) Ragnhild Haagensen.
- 3) Lovise Margrethe Eleonora K., f. $^{12}/_{12}$ 1866, gift med Købmand i Gudhjem Andreas H. Brandt.
- 4 Hans Predbjørn Olsen K., f. $^{12}/_{12}$ 1868, Sømand i Amerika.

T 5. *Hans Sophus Olsen* (W.). Broder til foreg.
F. $^{23}/_{12}$ 1825.

T 6. *Mathias Olsen* (W.). Broder til foreg.

F. $^{0}/_{10}$ 1827. Søkaptain, senere Møller i Aakirkeby, gift med *Eleonora Kirstine Kofoed*, f. $^{11}/_4$ 1825 (Datter af Infanterikap-
tain Christen Kofoed og Ane Elisabeth Hansdatter, Ejer af Vassegaard i Pedersker og Dalegaard i Aaker). Hun var Kusine til Andreas Kofoed, se T 4.

Der var ingen Børn.

- T 7. *Olivia Dorteia Martine Olsen* (W.). Søster til foreg.
F. $^{25}/_{12}$ 1828, gift $^{14}/_{4}$ 1861 med *Lars Hansen Lund*.
- U 1. *Christian Olsen* (W.). Søn af Herman Olsen, T 2.
F. $^{16}/_{8}$ 1848, † $^{22}/_{4}$ 1922, Skibsbygmester paa Kollboda ved Kalmar. Gift med *Hilda Løndahl*.
Ingen Børn.
- U 2. *Annette Sophie Olsen* (W.). Søster til foreg.
F. $^{5}/_{3}$ 1851. Gift med sin Fætter *Hans Christian Matthiesen* Olsen, V. 1. Børn W 1—W 2.
- U 3. *Herman Olsen* (W.).
F. $^{6}/_{1}$ 1854, † $^{21}/_{1}$ 1921. Landbrugskonsulent i Sverige. Gift $^{9}/_{5}$ 1908 med *Anna Steinfeldt*, f. $^{12}/_{4}$ 1864, † 1928.
Ingen Børn.
- U 4. *Marie Olsen* (W.). Søster til foreg.
F. $^{2}/_{3}$ 1855, † $^{24}/_{8}$ 1918. Ugift.
- U 5. *Nanny Olsen* (W.). Søster til foreg.
F. $^{3}/_{3}$ 1858, † $^{9}/_{4}$ 1893. Ugift.
- U 6. *Alma Christine Louise Olsen* (W.). Søster til foreg.
F. $^{20}/_{11}$ 1860, † 1943. Gift $^{8}/_{5}$ 1896 med Skibsfører i Rønne *Christian Frederik Sophus Korup*, † $^{16}/_{8}$ 1918.
Der er en Datter *Anna Marie Louise Viol K.*, f. $^{27}/_{2}$ 1899. Ugift.
- V 1. *Hans Christian Mathiesen Olsen* (W.). R. D. Søn af T 3.
F. $^{14}/_{5}$ 1848, † $^{10}/_{7}$ 1928, Skibskonstruktør i Kbhvn., Expert ved Bureau Veritas, Chef for samme Firma. Gift $^{5}/_{8}$ 1879 med sin Kusine *Annette Sophie Olsen* (W.). U 2, f. $^{5}/_{3}$ 1851, Datter af Skibsbygmester Herman Olsen, T 2, og Louise Magdalene Espersen.
Der var 3 Børn, hvoraf den første døde spæd. De to andre: W. 1—W 2.
- V 2. *Sophus Martin Olsen* (W.). Broder til foreg.
F. $^{1}/_{8}$ 1850, død samme Aar.

Marie Schou, f. Olsen

V 3. *Agnethe Marie Sophie Olsen* (W.). Søster til foreg.

F. $\frac{9}{4}$ 1856, † $\frac{7}{2}$ 1930, gift $\frac{10}{10}$ 1878 med Skibsfører og Købmand *Hans Madsen Schou*, f. i Gudhjem $\frac{22}{7}$ 1847, † $\frac{2}{3}$ 1930, (Søn af Købmand Mads Schou og Louise Bidstrup).

De var elskelige Mennesker, der fulgtes troligt i Liv og Død; de havde 2 Børn, som begge døde unge:

1 Louis Martin Schou, Sømand, Skibsfører, f. $\frac{24}{9}$ 1879 † $\frac{17}{3}$ 1912; gift med Sophie Nielsen, † $\frac{13}{10}$ 1926.

2 Anna Sophie Cathrine Schou, f. $\frac{18}{7}$ 1881, † $\frac{17}{12}$ 1902.

V 4. *Bertha Martine Olsen* (W.). Søster til foreg.

F. $\frac{9}{9}$ 1858, † $\frac{11}{2}$ 1917; ugift.

V 5. *Anna Sophie Olsen* (W.). Søster til foreg.

F. $\frac{27}{3}$ 1861, † $\frac{4}{12}$ 1866.

V 6. *Herman Jørgen Harald Olsen* (W.). Broder til foreg.

F. $\frac{5}{12}$ 1862; gik i Handelslære i Hasle. Kasserer i Det kgl. octroierede Brandassurance Selskab. Gift $\frac{5}{7}$ 1906 med *Caroline Cathrine Elise Bosin*, f. $\frac{20}{8}$ 1859, Datter af Hattefabrikant S. F. Bosin og Anna Cathrine Reinhardt.

Ingen Børn.

Bernhard Christian Olsen (W.)

† 1880 spæd.

W 1. *Harald Martinus Sture Olsen (W.)*. Søn af V 1.

F. 15/1 1882, † 22/10 1912. Skibssingeniør i København. Gitt med *Rigmor Helga Scheer*, som efter Mandens Død antog Navnet *Gerst*.

De havde 1 Datter: *Else Benedikte Winsløv Olsen (W.)Gerst*.

W 2. *Christian Herman Martin Olsen (W.)* Broder til foreg.

F. 15/6 1887. Ingeniør, Forstander for Hærens tekniske Korps Prøveanstalt; gift 1915 med *Henny Carla Betty Sophie Hammer*, f. 5/3 1882, Datter af Restauratør Chr. Andersen og Betty Jørgensen.

Der er 2 Børn *Annine Louise Winsløv Olsen (W.)*. F. 22/11 1916 og *Erik Christian Winsløv Olsen (W.)* f. 2/9 1919.

I 300 Aar har Wolffsen-Slægten levet paa Bornholm, nu er den uddød her. Den sidste mandlige Bærer af Slægtsnavnet her paa Øen var *Caspar Wolffsen*, som døde i Rønne 20/12 1942. I København lever endnu nogle faa mandlige Udløbere af Rønneslægten I, og af Rønneslægten II ialt kun 3, hvoraf en er fyldt 80, en nærmer sig de 60, og en er 24 Aar gl. Til denne sidste maa Olsenfamilien med W. knytte sit Haab om fortsat Bestaaen.

*Mindebuket flettet af forskellige
Wolffsen'ers Haarlokker*

De i Wolfsen-Slægten indgiftede Personer.

	Side		Side
Behrens, Johanne Sabine	19	Leegaard, Cathrine	14
Birch, Jørgen	15	Lund, Lars Hansen	41
Bohn, Barbra Mortensdatter	10	Løndahl, Hilda	41
» , Karen Hermansdatter	8	Marcher, Hans Rasmussen	36
» , Søren Matthiesen	21	Michelsdatter, Margrethe	15
Bosin, Caroline	42	Mogensen, Annine	32
Boss, Else Cathrine	15	» , Marie	29
Carlsen, Carl	37	Møller, Kirstine	16
Carlsdatter, Else	10	» , Jensmine (Minna)	33
Christiansen, Hans Henrich	38	Nansen, Michel	15
Dahl, Christiane Marie	16	Nicolaisen, Niels	36
Diricksdatter, Karine	7	Nielsen, Mildred	34
Espersen, Louise Magdalene	39	Oldsatter, Ingeborg	13
Hammer, Henny Carla	43	Pedersen, Inger Marie	33
Hansdatter, Johanne	12	Predbjørn, Anna	35
Hasselriis, Lauritz G.W.	23	» , Martha Marie	35
Hay, Ansigne Sophie	28	Rasch, Herman J. Bohn	35
Hjorth, Lauritz A.	30	Rodtwitt, Lorenz	16
Johansen, Inger Margrethe	34	Rønne, Kirstine Margrethe	26
Jørgensen, Rasmus	36	Scheer (Gerst), Helga	43
Kofoed, Ancher Anthoni	34	Schou, Hans Madsen	42
» , Hans Ancher	16	Siersted, Niels Johannes	38
» , Herman Poulsen	12	Sonne, Agnethe Marie	21
» , Mads Poulsen	9	» , Peter Harding	38
Kofoed, Andreas	39	Steenfeldt, Anna	41
» , Eleonora Christine	40	Stibolt, Charlotte Hedvig	14
» , Ringhardt Peter	33	Tuxværd, Ellen	10
Korup, Christian F. S.	41	Undall, Maria Elisabeth	18
Larsdatter, Kirstine	15	Winsløv, Abel Sophie	38
Larsen, Petrea	34		

Optegnelser om Slægten Hjorth fra Pedersker.

Samlet af *H. Hjorth*.

I Modsætning til Slægten Wolfsen er den her omhandlede Slægt Hjorth en Bondeslægt. Den har næppe nogen Relation til den fra Fyn i Slutningen af 1600-Tallet indvandrede Præsteslægt Hjorth, som har været meget udbredt paa Bornholm, til Trods for at der i begge Slægter forekommer Fornavnet Lauritz (Lars) eller Mellemlavnet Lauritzen. Hvor Pedersker-Slægten Hjorth har sin Rod kan ikke paavises; om den har Tilknnytning til andre her levende Slægter af samme Navn maa ogsaa staa hen.

Pudsigt er det, at et Medlem af Slægten fra Hjortegaard i Pedersker indgaar Forbindelse med en Pige af Slægten fra Hjortegaard i Østerlars; af denne Kopulation afledes den ikke meget talrige Rønneslægt Hjorth, som i Øjeblikket omfatter en halv Snes mandlige Individuer, alle Efterkommere af Fabrikant Lauritz Hjorth i Rønne.

Om de første her anførte Slægtled er Meddelelserne usikre, for de 4 første Vedkommende indskrænker Oplysningerne sig til at fastslaa deres Existens. Meddelelserne skyldes Arkitekt K. Thorsen.

Den første navngivne Medlem af Slægten skal være

A. *Jens Hjort*,

der nævnes 1622 som førende Klagemaal til Kongen over Bornholms Lensmand Andreas Sinclair, der havde idømt ham Bøde, fordi han ikke rettidigt var kommen for at køre Vandægt til Slottet. Forsinkelsen paa den lange Vej fra Pedersker til Hammershus, der havde taget 2 Døgn, skyldtes Snestorm.

- B. *Laurids Hiort*, Søn af foregaaende,
er nævnt i Jordebogen 1662.
- C. *Jens Jort*, Søn af foregaaende,
vides boende i Pedersker i Tidsrummet fra 1688 til ca. 1708.
- D. *Hans Jensen Jort*, Søn af foregaaende,
var Fader til:

E. *Hans Hansen Hiort*.

F. ⁵/₁ 1706, † ²²/₄ 1790. Ejer af Jydegaard (Hjortegaard) i Pedersker. Han var Medhjælper (Degn?) i Pedersker »i 4re Præsters Tiid«. Hans første »Qvinde« døde ⁹/₁₀ 1741 efter at have født 4 Børn, af hvilke ingen blev voksen. Hans 2den Hustru *Margrethe*, f. Juni 1724, † ⁴/₄ 1789, skænkede ham 7 Børn, hvoraf i hvert Fald 3 døde som smaa. De øvrige: F 1—F 5.

F 1. *Joseph Hansen Hiorth*, Søn af foregaaende.

Døbt ¹³/₃ 1745, gift med 1) *Christine Jensdatter*, 1757—1794. De havde 5 Børn hvoraf 2 døde smaa, G 1—G 3. Gift 1795 med 2) *Gunhild Kirstine*, 1771—1799; ingen voksne Børn.

F 2. *Ellen Hansdatter Hiorth*, Søster til foreg.

Døbt ¹/₂ 1748, gift med *Anders Larsen*, Borregaard, Pedersker. Denne var Forlover ved Joseph Hansen Hiorths Bryllup.

F 3. *Kirsten Hansdatter Hiorth*, Søster til foreg.

1750—1831, gift med *Frederik Jensen Koefoed*, † 1806, til Skjøttegaard i Pedersker, Søn af Jens Madsen K., Aagaard i Pedersker, senere Lindholmgaard i Østermarie, og Hustru Dorthea Frederiksdatter Plum. Frederik Jensen K., der var direkte Efterkommer af Frimand Mads Madsen K., Eskesgaard i Pedersker, havde 7 Børn:

- 1 Mads K., f. 1778.
- 2 Hans K., f. 1780, Sømand.
- 3 Jeppe Frederik K., f. 1784.
- 4 Dorthea K., f. 1786.
- 5 Jens Madsen K., 1787—1843, Skjøttegaard i Pedersker, gift med Johanne Kirstine Andersdatter, † 1841. 6 Børn.
- 6 Margrethe K., f. 1793.
- 7 Cathrine K., f. 1795.

F 4. *Karen Hansdatter Hiorth*, Søster til foreg.

F. 1760, konfirmeret 1775.

F 5. *Hans Peter Hiorth*, Broder til foreg.

F. 1756, Ejer af Krampegaard i Pedersker, gift 1787 med *Bodil Larsdatter*, Datter af Lars Hjorth, Smedegaard, 39. Slg., (Hjortegaard) i Østerlars. De havde 5 Børn: H 1—H 5.

Bodil Larsdatter havde 3 Brødre:

a. Hans Larsen, Ejer af Smedegaard, 39. Slg., Østerlars, gift med Bo-rita Nielsdatter, Datter af Niels Andersen, Østerlars.

b. Lars Larsen, f. ^{26/11} 1791, Ejer af Smedegaard, gift med Birgitte Kirstine Ipsdatter, f. ^{20/11} 1818. Deres Gravsten staar endnu paa Østerlars Kirkegaard. De havde bl. a. 1 Søn:

Peder (Per) Larsen, der i 1870erne overtog Slægtsgaarden Smedegaard og udvidede den ved Tilkøb af 2 Gaarde, Kantrelængen og Søgaard; den samlede Ejendom fik derved et Areal paa 216 Td. L. med 18 Td. Hartkorn og kaldtes derefter *Hjortegaard*.

I en Amtsberetning 1849 nævnes han som Foregangsmand. Han havde medvirket ved Gaardens Ombygning, forbedret Jorden, forarbejdet alle sine Møbler selv, smedet sine Avlsredskaber og alt andet Smedearbejde paa Gaarden, lavet en Vandmølle som drev Maskiner o. s. v. (Se Bornh. Avis ^{20/12} 1920).

c. *Jørgen Larsen Hjorth*, født paa Slægtsgaarden, Snedker i Rønne, ejede en Løkke ved søndre Myr og et Hus i Løkkegade, hvor han og senere Håns-Jørn boede, gift med Karen Kirstine Hansdatter Kofoed. Deres Søn *Hans Jørgen Hjorth* gik til Søs som Tømmermand; paa sine gamle Dage gik han paa L. Hjorths Terracottafabrik og lavede Pakkasser og andet Tømmerarbejde (Håns-Jørn). Han var gift med Karoline Petrea Didriksen, af deres Børn kom *Johan Peter H.* i Lære paa Hjorths Fabrik.

G 1. *Bodil Kirstine Hjorth*, Datter af Joseph H., F 1.

Døbt ^{12/5} 1782, konfirmeret 1796.

G 2. *Hans Hansen Hiorth*, Broder til foreg.

Døbt ^{22/11} 1788.

G 3. *Jens Hansen Josephsen Hiorth*, Broder til foreg.

Døbt ²⁰/₁₁ 1791, Udbygger paa 5. Slg., Sommergaards Grund, senere paa 20. Slg., Dammegaards Grund i Pedersker. De havde 5 Børn:

1 *Christine H.*, 1822—1826.

2 *Jens Hansen H.*, f. 1825.

3 *Joseph Peter Hansen H.*, 1830—1876, Arvefæster i Pedersker, Gravsten paa Peders Kirkegaard.

4 *Christine Jensdatter H.*, f. 1832.

H 1. *Jørgen Larsen Hansen Hjorth*, Søn af Hans Peter H., F 5.

Født 1789 i Pedersker, flyttede derfra til Rønne sammen med Broderen Lars Hansen Hjorth H 3. Førstnævnte var Snedker.

H 2. *Agnethe Kirstine Hjorth*, Søster til foreg.

Døbt ⁷/₈ 1791.

H 3. *Lars Hansen Hjorth*, Broder til foreg.

F. ⁹/₁₁ 1794, † ¹/₁₀ 1880. Lærte Smedehaandværket og flyttede 21 Aar gl. til Rønne sammen med Broderen (se ovenfor); derfra rejste han i 1819 til København, hvorfra han vendte tilbage efter et Par Aars Forløb. Han giftede sig ³⁰/₁₂ 1823 med *Maren Kirstine Knudsen*, f. ¹/₂ 1802, † ¹⁴/₁ 1891. Datter af Avlsmand og Brændevinsbrænder i Rønne Hans Adolph K. og Hustru Margrethe Jørgensdatter, 1760—1822, boende i Skarpegade Matr. No. 15. Lars Hjorth byggede derefter paa Østergades Sydside det østligste Hus med Smedje, hvor der senere var Børnehjem, og som nu ejes af H. P. Bidstrups Byggeforretning. Efter Datidens Forhold var det et Hus med store Stuer, som Folk i Nabolaget undertiden laante, naar de skulde have Begravelse, Barselskilde o. l. Han var en dygtig Smed, hvis Specialitet blev Stenhuggerværktøj, en ny Gren af Smedehaandværket, som udsprang af Stenhuggerfagets Opblomstring.

Hans Hustru havde en Broder, Jens Knudsen, † 1818, der var Sømmand, gift med Hellevig Marie Michelsdatter, og en Søster Anne Marie K., gift med Urmager Morten Jørgensen Møller. Disse havde 3 Sønner Hans Jørgen Møller, Urmager, Martin M., Urmager, senere Blikkenslager, og Andreas M., der i over 50 Aar var Terracottadrejer paa L. Hjorths Fabrik. Lars Hjorth havde i sit Ægteskab 4 Børn: I 1—I 4.

Smed Lars Hjorth og Hustru.

H 4. *Bodil Kirstine Hjorth*, Søster til foreg., døbt 1796.

H 5. *Jeppe Hansen Hjorth*, Broder til foreg., døbt 1798.

I 1. *Hans Peter Hjorth*, Søn af Lars H. (H 3).

F. $^{25}/_7$ 1825, † $^{20}/_0$ 1900. Han lærte Smedehaandværket i Faderens Smedje, som han overtog ved dennes Død i 1880. Han var en dygtig Smed og en reel og elskelig Mand, der i sin ugifte Stand var sin Moders Støtte og Svogeren Kjøllers Hjælp, naar det kneb. Engang da hans Moder blev komplimenteret for de to dygtige Sønner Andreas og Lauritz, der begge havde drevet det vidt, svarede hun paa sin stille Maade: Ja men så *Peter* då! Da han var gammel og Moderen var død, overdrog han Ejendommen til et Børnehjem, som Broderdatteren Martha H. oprettede. Her gik han i sine sidste Aar og saa paa Børnenes Leg og befandt sig vel ved at være alles »Onkel Peter«.

I 2. *Andreas Larsen Hjorth*, Broder til foreg.

F. $^{13}/_2$ 1829, † $^{20}/_5$ 1904. 18 Aar gl. kom han paa Johnstrup Seminarium og blev som nybagt Seminarist i 1849 Lærer ved Rønne Borgerskole; i 1865 blev han tillige Klokker ved Sogne-

Skoleinspektør A. L. Hjorth.

kirken. Paa sin Fødselsdag 1872 avancerede han til Skolens Førstelærer og Inspektør og virkede i denne Stilling med Flid og Dygtighed i en Menneskealder. Paa 50-Aars Dagen for sin Ansættelse i 1899 blev han fejret ved en stor Fest paa Skolen, hvor han blev hyldet og takket af Foresatte, Kolleger og Elever.

Foruden Skolegerningen havde han mange andre Interesser. I 1864 blev han valgt til Medlem af Rigsraadets Folketing, hvis Sekretær han blev, og han var med til at vedtage den reviderede Grundlov. Han blev Dannebrogsmænd og afløstes 1866 af Kommandant Fallesen. I en lang Aarrække var han Medlem af Bornh. Amtsraad og af Rønne Byraad og Ligningskommission og Medstifter af flere filantropiske Foreninger. Med stor Iver kastede han sig over Studiet af Bornholms Botanik og Geologi og forsøgte sig som videnskabelig Skribent; han havde en stor geologisk Samling, som efter hans Død overgik til Bornholms Museum. Desuden var han en stærkt religiøs Natur; hans utallige Prædikener i Missionshuset »Emaus« og andre Steder var til Opbyggelse og Berigelse for hans mange trofaste Tilhørere. Ved sin Død efterlod han sig intet udover det gode Omdømme hos sine Medborgere og Venner; paa hans Gravsten, der blev rejst af taknemlige Elever og Venner, er indhugget Skriftstedet: Du har undervist mange og styrket de trætte Hænder.

Skoleinspektør Hjorth var gift 2 Gange, først med *Martha Rømer*, med hvem han havde 1 Datter, hvis Fødsel kostede hende Livet:

Martha H., der oprettede det første Børnehjem paa Bornholm i Bedsteforældrenes Hus i Østergade. Hun var levende interesseret i denne Gerning, men var ikke stærk nok til det opslidende Arbejde; hun maatte forlade Børnehjemmet og lade sig indlægge paa et Sindssygehospital. Hjemmets trofaste Støtte, Pastor Christensen, døde pludselig under et Besøg her.

Andreas Hjorths 2den Hustru, *Martha Marcher*, der var hans Husholderske i hans Enkestand, overlevede ham i adskillige Aar og var periodisk sindssyg. Der var i dette Ægteskab en Søn *Lauritz H.*, der som ganske ung udvandrede til Californien, hvor han levede ugift. Desuden havde de flere Plejebørn.

Fabrikant Lauritz Hjorth og Hustru.

I 3. *Lauritz Adolph Hjorth*, Broder til foreg.

F. $^{21}/_{12}$ 1834, † $^{9}/_{12}$ 1912, kom først til Søs, derefter i Fajancerlære og fik Lærebrev 1856; rejste samme Aar paa Faget til Tyskland, Schweiz og Frankrig og kom tilbage i Marts 1859 med Laxebaad fra Swinemünde. Byggede en Ovn i Forældrenes

Ejendom i Østergade og gjorde her de første selvstændige Forsøg; købte i 1861 ved Tvangsauktion Dyrslæge Hamanns Ejendom i Krystalgade og indrettede her sin kendte Terracotta-fabrik, der jævnlig maatte udvides ved Køb af Naboejendommen og Parceller af Kommandantgaarden.

Iøvrigt henvises til Sønnen Peter Hjorths udførlige Monografi, trykt i »Jul paa Bornholm« 1936.

L. H. giftede sig ²⁰/₅ 1862 med *Agnethe Marie Wolffsen*, f. ¹/₁₁ 1840, Datter af Fajancefabrikant Herman Sonne W. og Hustru Kirstine Margrethe Rønne. (Se herom nærmere i mine Optegnelser om Slægten W., Bornh. Saml. 1943).

Der var i Ægteskabet 11 Børn, som alle har opnaaet mindst 60 Aars Alderen. J 1—J 11.

J 4. *Michelle Margrethe Hjorth*, Søster til foreg.

F. ²⁹/₄ 1837, † ⁷/₄ 1897, gift med Fajancefabrikant *Jens Olsen Kjøller*, f. i Klemensker ¹¹/₁₂ 1830, † ⁷/₃ 1898, Søn af Husmd. Ole Toxværd Kjøller og Hustru.

Kjøller havde sin Virksomhed i Naboejendommen til Lars Hjorths Smedeværksted, men da Fajancen ikke gav noget større Overskud, maatte Svigerforældrene, senere Svogeren, jævnlig bidrage til Familiens Underhold. Han var interesseret i Politik og Foreningsliv, en Periode Formand for Rønne Sygekasse.

Der var 4 Børn:

- 1 Christine K., † ⁵/₁₂ 1916, gift med Stenværksbestyrer A. P. Brodersen, Rønne; ingen Børn.
- 2 Oluf K., der drev nogen Agenturvirksomhed og i ung Alder udvandrede til U. S. A.
- 3 Manna K., der ligeledes tog til Amerika og giftede sig der med Snedkermester Johansen.
- 4 Petra K., Modehandlerinde i Rønne, død ugift ²⁷/₀ 1918.

J 1. *Christine Marie Hjorth*, Datter af L. Hjorth (I 3).

F. ⁰/₄ 1863, † ¹⁷/₀ 1928. Hun var i Faderens Forretning beskæftiget ved Butikssalg og Kontorarbejde, som hun lige til sin Død viede al sin Tid og Interesse.

J 2. *Herman Andreas Hjorth*, Broder til foreg.

F. ¹²/₄ 1865, cand. polyt., Prof. Johnstrups Medhjælper ved en Ekspedition til Grønland for at undersøge Kryolitlejerne; ansat ved en Sukkerfabrik og gik derefter over i Papirindu-

strien. Papirmester, senere Direktør for forskellige Papirfabrikker i Norge, Rusland, Italien og Danmark, saaledes Direktør i 12 Aar ved Maglemølle Papirfabrik i Næstved. Af norske Papirfabrikker blev han i Forretningsanliggender 2 Gange udsendt til Japan og Kina, senere teknisk Konsulent, bosiddende i Sverrig, Norge, sidst i Hillerød og København. Nærede altid stor Interesse for Geologi, Botanik, Jagt og Fiskeri.

Gift 1ste Gang med Lærerinde ved de Kellerske Aandssvageanstalter, senere Bestyrerinde af en Aandssvageanstalt i Amerika, *Camilla Elisabeth Teisen*, f. ^{8/7} 1867, † ^{27/7} 1914, Datter af Sognepræst paa Møen Marcus Peter T. og Hustru Thora Holch.

En Datter *Karen Johanne Hjorth*, f. i Norge ^{3/4} 1897, er Malerinde, ansat i Winkel og Magnussens Kunsthandel, Kbh., ugift. Hun fulgte Faderen paa mange Rejser, bl. a. til Østasien.

Gift 2den Gang med *Erica (Ira) Lina Bertha Peterson*, f. i Orel, Rusland, ^{9/10} 1905, Datter af Godsejer Johannes Peterson og Hustru Gertrud Althausen, Ochtel i Estland. Familien Peterson er rimeligvis af dansk Afstamning, da Navnet i de ældste Kirkebøger i Reval opføres som Petersen.

J 3. *Laura Agnethe Hjorth*, Søster til foreg.

F. ^{20/3} 1867; tog Examen i Massage og Sygegymnastik ved Paul Petersens Institut, men maatte opgive sin Praksis paa Grund af Sygdom; har siden været knyttet til Hjemmet i Krystalgade, hvor hun har været Midtpunktet siden Forældrenes Død.

J 4. *Bertha Cathrine Hjorth*, Søster til foreg.

F. ^{28/8} 1869, † ^{29/1} 1939; gift med Kontorchef i Nationalbanken *Viggo Valerius Thorsen Lange*, f. i Kbh. ^{20/2} 1866, † ^{24/7} 1940, Søn af Kontorchef i Finansministeriet Frederik Wilhelm L. og Hustru Hansine Georgia Grove.

Der er 5 Børn:

- 1) Poul Hjorth Lange, f. ^{23/2} 1899, cand. theol. Missionspræst i Indien, Sognepræst i Østerlars—Gudhjem, Forfatter, gift med *Signe Nielsen*, f. ^{20/4} 1900, Datter af Sporvognsfunktionær Gregers Nielsen og Hustru Bothilde Lauritzen. Datteren Birgitte f. ^{20/7} 1931.
- 2) Agnethe Lange, f. ^{1/8} 1901, ansat i Børsen.
- 3) Kirsten Lange, f. ^{18/10} 1902, Massøse.

- 4) Else Cathrine L., f. ²⁴/₁₁ 1904, ansat i Nationalbanken.
 5) Bodil Lange, f. ²⁵/₁₁ 1912, gift med Politifuldmægtig i Tønder Erik Bøving, der er 3 Børn: Henrik, Frants og Marianne.

J 5. *Agnethe Michella Hjorth*, Søster til foreg.

F. ¹⁸/₇ 1871; Væverske, gift med Arkitekt *Jens Christian Kofoed*, Kbhvn., f. ⁸/₄ 1864, † ³/₁₁ 1941, Søn af Gaardejer Maurits Markmann K. og Hustru Karen Christine, Ellesgaard i Ibsker. Ægteskabet var barnløst.

J 6. *Peter Christian Hjorth*, Broder til foreg.

F. ¹⁰/₈ 1873. Fabrikant; overtog i 1913 sammen med Broderen Hans H. Faderens Virksomhed, som de i Fællesskab drev indtil 1931, da sidstnævnte udtraadte af Firmaet. Han har siden som Eneejer drevet Virksomheden videre sammen med sine Sønner. Gift med *Anna Theodora Andersen*, f. ³¹/₃ 1877, † ²/₁₀ 1936, Datter af norsk Skibsfører Anders Andersen og Hustru Laura Petrea Espersen. Der er 5 Børn K 1—K 5.

J 7. *Thora Margrethe Hjorth*, Søster til foreg.

F. ²¹/₁₁ 1875, uddannet som Malerinde hos Joh. Rohde m. fl., har siden sine unge Aar været knyttet til Faderens Fabrik, hvor hun ledede Maleafdelingen. Ugift.

J 8. *Hans Adolph Hjorth*, Broder til foreg.

F. ⁴/₂ 1878, Fabrikant; overtog sammen med Broderen Peter H. Faderens Fabrik (se ovenfor). Begyndte Fremstillingen af Stentøj, som senere helt afløste det hidtil fabrikerede Terracotta. Gift 1ste Gang med Malerinden *Johanne Marie Tvede Bruhn*, f. i Kbhvn. ¹⁸/₁₁ 1877, Datter af Direktør Jørgen Henrik B. og Hustru Kirstine Tvede. Der er 3 Børn: L 1—L 3. Gift 2den Gang 1936 med cand. mag. Adjunkt *Ida Olsson*, f. i Kbhvn. d. ¹⁵/₁₂ 1904, Datter af Undermester i K.T.A.S. Oscar Olsson og Hustru Mary Møller.

I dette Ægteskab er 4 Børn:

Lars H., f. ¹⁴/₁ 1937.

Gerda H., f. ¹⁸/₂ 1938.

Helene H., f. ²³/₇ 1939.

Jens Peter H., ¹⁵/₃ 1941.

J 9. *Marie Elisabeth Hjorth*, Søster til foreg.

F. ¹⁰/₂ 1880, Lærerinde i Matematik og Fysik ved forskellige københavnske Skoler.

J 10. *Martha Emilie Hjorth*, Søster til foreg.

F. ¹¹/₇ 1882, Malerinde, gift med Kontorchef i Nationalbanken *Ivar Andersen*, f. ²²/₂ 1883, Søn af Overlærer i Stubbekøbing R. C. Andersen og Hustru Eva Cathrine Nicoline Lauritzen.

Der er 1 Søn: Mogens Hjorth Andersen, f. i Aalborg d. ²⁰/₈ 1913, Arkitekt, gift 1943 med Eia Hanne Middelboe, f. ¹⁰/₁₁ 1919, Datter af Fabrikant Hans Middelboe, Kbhvn., og Hustru Astrid Zacho.

J 11. *Valborg Sophie Hjorth*, Søster til foreg.

F. ⁸/₁₀ 1884. Sygeplejerske; deltog som Røde Kors-Søster i den græsk—tyrskiske Krig 1912, senere som Frontsygeplejerske under den 1ste Verdenskrig i Belgien, Rusland, Estland, Plejerske af Krigsfanger i Horserød Lejren, Oversygeplejerske paa Bornholms Tuberkulosesanatorium.

K 1. *Esther Hjorth*, Datter af Peter Hjorth (J 6).

F. ²⁶/₄ 1903, gift med Bogholder i Bornh. Telefonselskab *Alfred Valdemar Bech*, f. ²³/₁₂ 1892, Søn af Skibsfører Nikolaj Wilhelm Bech og Hustru Kristine Marie Hermansen.

Der er 2 Sønner:

Mogens Ilsted Bech, f. ²²/₁₁ 1928, og

Bjarne Ilsted Bech, f. ¹⁹/₈ 1931.

K 2. *Lauritz Adolf Hjorth*, Broder til foreg.

F. ²⁴/₈ 1904, Keramiker, gift med *Elisabeth Westh*, f. ¹⁵/₄ 1906, Datter af Gaardejer Jesper W. og Hustru Ellen Birgitte Holm.

De har 4 Børn:

1) *Ingeborg Elisabeth Hjorth*, f. ¹/₇ 1932.

2) *Agnethe Marie H.*, f. ²⁶/₁₂ 1933.

3) *Aase H.*, f. ²/₁₀ 1935.

4) *Dora H.*, f. ¹¹/₄ 1940.

K 3. *Erik Hjorth*, Broder til foreg.

F. ²⁰/₁₁ 1906, Keramiker, gift med *Agnethe Westh*, Søster til

Elisabeth W. (K 2), f. 12/0 1909. En Datter: *Marie H.*, f. 18/0 1941.

K 4. *Herman Andreas Hjorth*, Broder til foreg.

F. 21/11 1908, gift med *Evelyn Elsie Mary-Ann Jessie Welsh*, f. i Australien 21/3 1908, Datter af Gaardejer Robert William Welsh og Hustru Elsie Rebecca Chambers. En Søn: *Peter Herman Hjorth* er f. 28/0 1932.

K 5. *Inger Hjorth*, Søster til foreg.

F. 10/4 1913, gift med Amtssinspektør *Poul Andreas Westh*, f. 27/6 1913, Søn af Amtssinspektør Johannes Westh og Hustru Alma Rømer.

L 1. *Elisabeth Bruhn Hjorth*, Datter af Hans H. (J 8).

F. 16/11 1909, gift med Forfatteren *Gustaf Munch-Petersen*, f. 18/2 1912, Søn af Prof. Jon Munch-Petersen og Hustru Lektor, Dr. phil. Valfrid Palmgreen M.-P. Gustaf M.-P. faldt under Borgerkrigen i Spanien 1937. Elisabeth M.-P. driver keramisk Virksomhed i Gudhjem.

Der er 2 Børn:

Mette Susanne M.-P., f. 12/0 1936. ~ *Søren*
 Ursula Birgitte M.-P., f. 20/12 1937.

L 2. *Jørgen Henrik Hjorth*, Broder til foreg.

F. 15/1 1911, cand. polyt. Civilingeniør i København, gift med *Elsa Ragnhild Hansen Kofoed*, f. 12/12 1910, Datter af Sadelmagermester i Hasle Carl Vilhelm Kofod, † 1923, og Hustru Maria Karoline Hansen, nu Brobakkegaard ved Hasle.

De har 2 Børn:

Hanne H., f. 10/11 1936.

Niels Henrik H., f. 11/4 1942.

L 3. *Gertrud Hjorth*, Søster til foreg.

F. 23/2 1913, gift med Maleren *Sigurd Vasegaard*, f. 11/11 1909, Søn af Redaktør Søren Vasegaard, Kbhvn., og Hustru Sofie Marie Petersen.

Gertrud V. driver keramisk Virksomhed i Gudhjem.

Der er 1 Pige: *Marie (Myre) V.*, f. 7/1 1936.

Af Slægten findes saaledes i Øjeblikket mindst 4 voksne og 4 smaa mandlige Medlemmer, der har Mulighed for at føre Slægtsnavnet frem gennem kommende Tider.

